

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk számla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 11. szám.

Március hó 17.

Ötéves munkatervet dolgozott ki a Községek III. Országos Kongresszusa

Tizenhat határozati javaslat a „magyar kulturifalu” megteremtésére — Teleki Pál gróf miniszterelnök beszéde a közeli és távoli jövő feladatairól

Harmadszor ült össze március hó 7-8-án az ország legnagyobb községének faluházában — a budapesti Ujvárosháza nagy közgyűlési termében — a magyar falvak parlamentje.

A Kongresszus első összehívása óta tizenkét esztendő telt el; olyan tizenkét esztendő, amelynek erőfeszítései, eredményei mindenképpen méltóak voltak a magyarországi agrármozgalmak kezdeményezői által a háborút közvetlenül megelőző, valamint a háboru alatt és utána kifejtett munkával. Ezek az eredmények messze túlszárnyalják az 1848-at követő ötven-hatvan esztendő agrárpolitikai eseményeit. A multszázadvégi évtizedek mulasztásainak pótlására hivatott, uttörő munkának — amelynek élén a Károlyi Sándorok, Darányi Ignácok, Balogh Elemérek, Meskó Pálok, Nagyatádi Szabó Istvánok, Rubinek Gyulák — és a Széchenyi István gróf eszméinek a jegyében nyomukba lépők ma is folyó fáradozásának köszönhető, hogy tizenkét esztendővel ezelőtt megalakulhatott a *Községek Kongresszusa*, amelynek hivatása az, hogy hatalmas, átfogó, ötévenkénti tervbe foglalja össze a falvak érdekében teendő intézkedéseket és hogy a falvak legnagyobb érdekképviseleti szerve, a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség egyre eredményesebben munkálkodhat ennek a programnak a valóra váltásán...

A magyar falu ma már nem áll elszigetelten, magára hagyottan és meg nem értetten a maga súlyos panaszai, bajaival. A megoldandó problémák — ahogyan azt az európai hírű tudós miniszterelnök, Teleki Pál gróf, kongresszusi beszéde érzékelteti — ma már nemcsak a falu kérdései, kivánságai, hanem problémái az egész magyar életnek is és megoldásukat feladatának tekintti az egész magyar közélet. Eddig az volt a helyzet, hogy az ország

mindenkor számíthatott a magyar földművelő minden szellemi, erkölcsi és anyagi erejére; ma már, — hála Istennek és köszönet a hivatott vezérek mellett az érdekelt falusi nép józanságának! — ez a viszony a másik irányban is kimélyült: a magyar földművelő nyugodtan és türelmesen építhet az ország egész erejére, szeretetére és megbecsülésére. Ezeknek az erőknek a latbavetésével fog megindulni, — a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség állandó kezdeményezése, a kérdéseknek folytonos napirenden tartása mellett — a kidolgozott ötéves munkaprogram megvalósítása...

Ezekkel az örömteli érzésekkel az alábbiakban számolunk be a magyar falvak parlamentjének harmadik korszakalkotó üléséről.

A közönség

A *Községek III. Országos Kongresszusát* március hó 7. és 8-ára hívta össze a fővárosba a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség. Március 7-én, csütörtökön délelőtt 1/2 11 órakor kezdődött meg a lefolyásában mindvégig emelkedett szellemű és megkapóan méltóságteljes megnyitoulás az Ujvárosháza dísztermének zsufolt padsorai előtt. A Kongresszust személyes megjelenésével kitüntette József királyi herceg tábornagy, a magyar falusi nép melegsívű istápolója, akit a Kongresszus tagjai igen nagy szeretettel köszöntöttek. Rendkívül lelkes ünnepelésben volt része Teleki Pál gróf miniszterelnöknek is. A kormányfő beszéde során több alkalommal hangfokképpen mint gazda jött el a gazdák közé, a Kongresszus után pedig politikai barátai előtt kijelentette, hogy nagyon jóleső benyomást gyakorolt reá a Kongresszus gazdaközönségének fegyelmezett, komoly magatartása és odaadó érdeklődése. Az országgyűlés a nagyszámban megjelent képviselőkön és felsőházi tagokon kívül, hivatalosan is képviseltette magát a Kongresszuson. A felsőház részéről Czettler Jenő m. kir. titkos

tanácsos, a képviselőház nevében Szinyei Merse Jenő alelnök jelent meg. A terem első széksoraiban foglaltak helyet a kormány tagjai: Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi, Jaross Andor tárcanélküli, Radocsay László igazságügyi és Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszterek; az iparügyi minisztert Törley Bálint államtitkár, a pénzügyminisztert Szilágyi Ernő miniszteri osztályfőnök képviselte. Mögöttük helyezkedtek el Fáy István, Nuszer János, Szilassy Béla és Zsindely Ferenc államtitkárok; Vay László báró, a Magyar Élet Pártja elnöke; Thuránszky László miniszteri osztályfőnök, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője; Józán Miklós unitárius püspöki vikárius és Raffay Sándor evangélikus püspök. Ezután következtek az országgyűlési képviselők és felsőházi tagok nagy számban; a minisztériumok főtisztviselői, közöttük vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnök, a földművelésügyi minisztérium elnöki osztályának főnöke; a törvényhatóságok fő- és alispánjai; az agrárérdekképviseletek és szövetkezeti intézmények vezetői és főtisztviselői; a *Falu-Gazdaszövetség* elnöki tanácsának és igazgató-választmányának tagjai; a Kongresszus védnökei, társelnökei, alelnökei; a kongresszusi szakbizott-

ságok elnökei, jegyzői és előadói; a *Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete* képviselője Koncz János dr. elnök; a *Magyar Városok Országos Szövetsége* részéről Medriczky Andor dr.; a Kongresszus vidéki tagjai több száz községből, soraikban a felvidéki és kárpátaljai kiküldöttekkel, valamint a fővárosi napi- és szaksajtó tagjai nagy számban.

Az elnöki emelvény közepén foglalt helyet Mayer János ny. miniszter, a Kongresszus elnöke; balra tőle Teleki Pál gróf miniszterelnök és Schandl Károly dr., a Kongresszus főelőadója, az előkészítő bizottság elnöke; az elnöktől jobbra pedig Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter és Karafiáth Jenő, a vendéglátó főváros főpolgármestere.

Az elnöki emelvény előtt helyezkedett el a *Falu-Gazdaszövetség* tisztviselői kara részéről Teölgyes István dr. ügyvezető igazgató, Szekeres László dr. igazgató és Ágoston Béla dr. főtítkárs.

A Kongresszus tanácskozásait pontban fél tizenegy órakor nyitotta meg Mayer János ny. miniszter, elnök. Felhívására a Kongresszus tagjai helyeikről felemelkedve elmondották a *Magyar Hírszék*-et, majd Mayer János nagy figyelem közben megkezdte beszédét.

Mayer János a falvak nevében köszönti a Kormányzó Urat

— Március elsején mult husz éve annak, — kezdte meg beszédét Mayer János — hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós fővezért a nemzetgyűlés osztatlan lelkesedéssel Magyarország kormányzójává választotta.

A Kormányzó nevének említésére a jelenlévők felemelkednek helyeikről és mindaddig állva maradnak, amíg az üdvözlőszavak elhangzanak.

— A világháború és a kommunizmus után romokban hevert az ország s ekkor az isteni Gondviselés és a történelem ereje a nyolcmillió német élére Horthy Miklóst állította, hogy az ezer sebből vérző trianoni Magyarországon megkezdje

az új honfoglalást, nemzetépítést és a gyarapítást. Amikor Szegedről felröppent a hívó szó, akkor elsőnek a falu népe állt fegyverbe Horthy Miklós zászlaja alá, hogy a merészek, bátrak, áldozatosak és hívők elszántságával kövesse őt az elalélt nemzet talpraállításának nagy munkájában. Azután megkezdődött az önbizalom és az építőmunka ideje, amidőn ismét a magyar föld népe volt az, amely kemény elszántsággal, még keményebb akarattal a magyar barázdák hátán verejtékeztve, beállt a munkába, hogy Horthy Miklós szavára élet pezsdüljön a letarolt mezők felett. Végül most, amikor a jövő, az országgyarapítás

medrben vagyunk, a magyar földmivesmilliók újra egy emberként állanak a Kormányzó Ur magas személye mögött, eltökélve, hogy bölcs vezetése mellett biztosítják az ország függetlenségét, népünk szabadságát és jogaink igazságát. Tisztelettel indítványozom, hogy a Községek III. Országos Kongresszusa Kormányzó Urunk Ófelméltóságát országglásának huszadik évfordulója alkalmával hódoló táviratban üdvözölje.

Most Szekeres László dr., a Falu-Gazdaszövetség igazgatója, a következő táviratot olvasta, fel:

Acéllalakra van ma szükség...

Mayer János beszéde további során üdvözölte József királyi herceget, Teleki Pál gróf miniszterelnököt és a kormány tagjait, a vendéglátó fővárost, továbbá a megjelent előkelőségeket és különös melegséggel emlékezett meg a kongresszusi kiküldöttekről, akiknek sorait ez alkalommal először a felvidéki és kárpátaljai községek is gyarapították. Ezután így folytatta:

— A magyar falu problémája esztendőktől óta ott áll a megoldásra váró kérdések legelején, mert a magyar falu fekszik a mindenkori nemzeti élet tengelyében. A cél, amelyet a Kongresszus a falu felemelése érdekében maga elé tűzött, közigazgatási, gazdasági, kulturális, szociális és egészségügyi feladatok egész sorának megoldására irányul. Különös hangsúlyt nyernek ezek a problémák ma,

amikor sorsdöntő időkben élünk és a legnagyobb államférfiúi bölcsességre van szükség, hogy a lét és nemlét viharos tengerén szerencsésen tudjunk hajózni.

Acéllalakra, hősi erőfeszítésekre van ma szükség a nemzetnek, mert a mai viharban az elmaradó népek az éhes farkasok zsákmányai lesznek. A kishitűség elpusztítja a nemzeteket, míg a bátrak és merészek lendülete összeforrvan a hazáért végzett áldozatos cselekedetekkel, olyan tényezők, amelyek a magyart acéllá kovácsolják össze nemcsak a sorsközösségben, hanem a nemzet védelmében is. Nem közömbös reánk nézve az, hogy milyen módon boldogul és hogyan gondolkodik falusi magyar testvérünk. Egy pillanatra se felejtsük el, hogy mindent a falunál kell kezdenünk, mert ha a falu gazdaságilag erős, akkor alkotmányos kötelességének is eleget tud tenni, fogyasztó- és felvevőképessé lesz, amely esetben felvirágzik az ipar, a kereskedelem és adva van a kulturális fejlődés lehetősége.

A „Nyírségi Termelők Szöveteke” 1940. évi március 27-én, határozatképtelenség esetén április 12-én évi rendes közgyűlést hirdet Pustadoboson lévő helyiségében.

Tárgysorozat:

1. Az 1937. és 1938. évi mérlegek letárgyalása.
  2. Felmérvények megadása.
  3. Veszteségek fedezéséről való gondoskodás.
  4. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagválasztás.
  5. Folyóúgyek és indítványok.
- Értesíti az igazgatóság a tagokat, hogy az évi mérlegek, valamint a közgyűlés tárgysorozata a közgyűlést megelőző 8 napon át a szövetekezet helyiségében közszemlére ki vannak téve.

Pustadobos 1940. március 11.
Az igazgatóság.

„A Községek III. Országos Kongresszusán megjelent magyar falvak kiküldötteinek nevében mély hódolattal köszöntjük Főméltóságodat, mint a nemzet elhivatott Vezérét, törhetetlen hűségünk és ragaszkodásunk kifejezése mellett. Mayer János, Schandl Károly.”

A Kongresszus közönsége több ízben lelkes éljenzéssel és tapsal szakitotta felbe Mayer János üdvözlő szavait; a távirat felolvasása után pedig szűnni nem akaró ujjongással ünnepelte a nemzet Kormányzóját. Mayer János csak hosszú idő múlva folytathatta megnyitóbeszédét.

— Eppen ezért tanácskozásainkon mindig kifejezésre fog jutni az a legfőbb kívánságunk, hogy a magyar föld legszegényebb polgára ne a magyar legyen. Olyan időkben élünk, amikor nem a cím és rang, a személyes torzsalkodások fontosak, hanem a földes szoba, s annak a sok százezer zsellérnek a sorsa, aki abban tengődik. Odatöreksznünk tehát, hogy

boldoggá tegyük a magyar szántóvetőt, a műhelyében szorgoskodó iparost s a barázdákon verejtékező munkást,

hogy a nemzet méltóságához mért kenyeret adhassunk mindenkinek, mert csak így tudjuk megteremteni a vezetőréteggel azt az egységes szellemű magyarságot, amely nélkül nincs boldogulás.

Schandl Károly főelőadó ismereteti a Kongresszus programját

— Az 1928. és 1933. években rendezett kongresszusok után ez a harmadik kongresszusunk páratlanul súlyos külpolitikai világviszonyok között ült össze. — mondotta többek között Schandl Károly dr. — A magyar falvak népe békét, de igazságos békét akar és azt várja a körülöttünk dúló vihartól, hogy meghozza a magyar igazságot. Nem kívánja a másét, de úgy mint északi testvéreink: a finn nemzet, amelyre büszke a magyar és szívből kívánja Isten áldását szabadságharcának sikerére, nem engedi a maga tűzhelyét, földjét és szabadságát. Abban a komoly várakozásban, hogy a mielőbbi világbéke jóváteszi Trianon bűnét, folytatjuk munkánkat hazafias felelősséggel és politikamentes szakszerűséggel.

— Minden haladásnak alapja az igazságos, egyszerű és gyors közigazgatás.

Jó törvények és jó tisztviselők mellett meg kell szabadítani a falut a bürokrácia százkaru polipjától, amely minden idegszállal a községre nehezedik.

Örömmel köszöntjük a belügyminiszter urat, aki alig pár hete bejelentette a közigazgatás egyszerűsítését. A belügyminiszter urnak az adóigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó bejelentése hasonló visszhangra talált. A falu a jellemeket és értékeket keresi, s annyit nevelődött két évtized

— Nem szününk meg hangoztatni a nemzeti öntudat kiépítésének szükségességét, a magyar lelkek áttüzesítését, hogy a magyarságot Széchenyi Istvánként ne teherként cipeljünk magunkban, hanem büszkén és bátran, mint a világnak bármely nagy nemzete, mert tettünk és teszünk annyit az európai civilizáció érdekében, mint azok. Ma az egész világ tudja, hogy

Magyarország kárpáti határa az ezeréves keresztény civilizáció határa is,

amelyen belül mi nem beszivárgó elemek, hanem ezeréves államalkotó nemzet voltunk, vagyunk és leszünk.

— A mai terhes időkben tehát minden szív, minden tehetség csak a magyar egységet, összefogást és erőt hirdesse, mert ez az egyetlen, amivel olyan kis ország, mint amilyen mi vagyunk, megállhat az események sodrában.

— Ezt a földet nem a véletlen szülte, — fejezte be Mayer János beszédét. — A mi gyökérzetünk ezeréves mélységben van. Eppen azért azt nem lehet onnan kitépni soha. Magyar gazdára, iparosra, tanult emberre míg a világ fennáll, mindig szükség volt és lesz!

Mayer Jánost nagyhatású és meggyőző szónoki hévvel előadott megnyitóbeszéde után sokáig lelkesen tapsolta és éljenzte a Kongresszus közönsége. Az ünneplés lecsillapodása után Schandl Károly dr., a Kongresszus főelőadója, ismertette a Kongresszus programját.

alatt, hogy megkezdhetjük önkormányzatának visszaállítását igazgatási és pénzügyi téren egyaránt. Szívből üdvözöljük azt a felfogást, hogy a kormányzókat adjuk vissza elvi rendeltetésüknek, a falut pedig a községének a vármegye megértő örködése mellett, amely mégis csak közelebb van hozzá, mint a magas minisztérium.

— A háború után versenytermelés fog megindulni az agrárországok között és ezért olyan agrárpolitika lesz alapja falvaink gazdaságának, amely Mussolini elvét követve az intenzívben dolgozó és több családot jobban eltartó, erős, bár csökkent méretű nagy üzemek és példát adó, s a létfeltételünket jelentő egészséges középbirtok mellett

a modern kisgazdaságok új hadosztályaival megy a küzdelembe.

A falvak leghivatottabb vezetőiből összeállított községi hitelszövetkezeti igazgatóságok vannak legközelebb a falu népéhez, amelyből rekrutálódnak a napjainkban ismét fellendült földművelőszövetkezeti mozgalom új telkesgazdái. Szerves, pénzügyileg is alátámasztott birtokpolitikára kell áttérnünk az Európa-szerte elavult technikai földosztásról, de annak főtenyezője a falu és a kisbirtok hitelének fokozatos fejlesztése. A faluról jövő tőkékhez jussa van a falunak s mindenképp igazságos, hogy a

mezőgazdasági öregségi biztosítás tartalék-tökéi a községi hitelszövetkezeteken keresztül a falusi portákon gyümölcsöztesse. De tovább kell tökéletesíteni és fejleszteni a szövetkezeti értékesítést is a faluban, hogy kisgazdáink minél közelebb jussanak a jó és biztos piaci árakhoz. Először konditjuk meg a vészharangot a földbirtok új, de sötét problémája, a kisbirtok pusztulása láttára.

A kisbirtok porlad, parcellákra foszlik és egyre több önálló kisgazdaporta lesz a kisbirtokszétdarabolás miatt zsellértüzhely.

Nemcsak gazdasági, de társadalmi veszedelem is ez a fejlődés, amelynek feltartóztatására sok hozzáértéssel, tapintattal és szorgalommal kell a sokirányú orvosszereket megtalálni.

— Magunk előtt látjuk a magyar kulturfalvakat is. A kulturpolitika terén a járásokonkénti téli gazdasági iskolák rendszerét állítjuk homlokterbe. A templom, iskola, község-háza és szövetkezeti székházak mellett a villannyal világított házsorok között minden faluban ott akarjuk látni a népházat is.

— A községi szociálpolitika alapja a falu gazdasági erősödése. Másrészt a falvakat az önségélyre alapított puritán szövetkezeti mozgalom óvja meg a pusztulástól.

Néhány évvel ezelőtt megindítottuk a Falu-Gazdaszövetség iskolai tejakcióját, közel háromszáz faluban, s pompásan bontakozott ki a szolidaritás a falu társadalmában.

Soha olcsóbban és többoldalúan nem segített a falu baján a belügyi kormány, mint mikor ezt a tejakciót felerészben megsegítette. Örömmel köszöntjük a földmivelésügyi kormány gondoskodását a falusi kisházak építésének folytatásáról. Csak egészséges fejlődés az, hogy mezőgazdasági munkásaink kulturigénye növekszik és a mezőgazdaság fokozódó jövedelmezőségével mind jobban kielégül.

— Darányi Kálmán az öreg munkások nyugdíjának törvénybe iktatásával megszüntette a kegyelemkenyér keserűségét a falvakban. A belügyi kormányzat a gyermekhalandóság elleni küzdelemben döntő esatát nyert a diftériaoltások sikerével.

De még mindig ezernél több falunak van mérgezett vize, s pusztít a fertőző tüdővész az egyszobás, sokgyermekes tűzhelyeken.

A meg nem született gyermekek veszedelemben döntik a legnagyobb nemzeteket is. A betegek gyógyítása is nemzeti érdek, de az egészség leromlásának megelőzése a leghasznosabb és legolcsóbb beruházás. Bizalommal fogunk össze ezért a piros-, fehér- és zöldkeresztek mentőakciójával és a jó víz, tej és levegő elsősorba való helyezésével erős, egészséges falvakat akarunk kiépíteni.

Schandl Károly dr. beszéde végén a Kongresszus tagjainak lelkes tetzésnyilvánítása mellett Teleki Pál gróf miniszterelnökről, mint az eddigi területek visszaszerzésében győzelmes tudósról emlékezett meg és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Gondviselés további eredményekkel áldja meg a miniszterelnök sikerdus munkáját.

Schandl Károly világos és tömör összefoglalóját rendkívül nagy figyelemmel hallgatták meg a jelenlevők és előadás befejezése után hosszasan ünnepelték a Kongresszus szellemi vegéret.

**NITROGÉN NÉLKÜL
NINCS NÖVÉNYI ÉLET!**
Péti só 17%, Mészsalétrom 15.5%, Kénsavasammóniák 20.5%, Mésznitrogén 19-21%
nitrogén tartalommal!
Péti Nitrogén Műtrágyagyár RT.
Bpest, V., Nádor-u. 21. Telefon 1-285-99; 1-142-57.

Schandi Károly dr. előadása után került sor a megnyitó ülés legkiemelkedőbb eseményére: Teleki Pál gróf miniszterelnök rendkívül nagy érdeklődéssel vart beszédére. A Kongresszus

közönsége jelszóalásának megkezdése előtt percekig tapsolta és éljenzte a miniszterelnököt, aki az ünnepség lecsendesedése után többek közt az alábbi következtetéseket mondotta:

csak bizonyos mértékig és ennek következtében azt hiszi, hogy mindenhez hozzájárulhat. Sokkal több józan embert találtam olyanok között, akik nem végeztek iskolát. Egy öreg székelly mondotta nekem egyszer: ha azt tetszik mondani, hogy nincs sok eszem, az lehet. De ami van, az kéznél van. Sok ember azonban tanult valamit és azt hiszi, hogy sok egyéb is kéznél van, pedig nincsen.

— Az a törekvésünk tehát, hogy a mai nehéz időkben is előkészítsük a dolgokat, ha nem is tudunk mindent rögtön megvalósítani. Azért tanácskozunk a magyar ember nyugodtságával, hogy készen legyünk terveinkkel arra az időre, amikor pénzünket ismét gazdasági feladatokra fordíthatjuk. Ezért fontosak ezek a kongresszusok, ezért fontos a gazdátársadalom társadalmi szerveinek kifejlesztése, munkájuk élénkítése. A végcél az, ami már Széchenyi István szeme előtt lebegett: a magyar kulturfalu. Nem a rádió és a mozi van a hangsúly, hanem azon, hogy a magyar kulturfalu a maga helyén a magyarságot őrizze s magyar jellege legyen, természetesen legyen a falvakban mindaz, aminek hiánya eddig a falvak népét a városokba csábította.

Bizom a magyar gazdában

— Azok a törvényjavaslatok, amelyek most tárgyalunk, vagy fogunk tárgyalni, közigazgatási, földmivelésügyi és pénzügyi vonatkozásban mind ezt az előkészítő munkát szolgálják. De természetesen nem szabad azt gondolni, hogyha a törvényt létrehoztuk, akkor ezzel minden rendben van. Pedig a törvény csak az első lépés. Arra is kell ügyelnünk, hogy ne huzzunk sok drótsóvényt a végrehajtás elé, nehogy elsősorban az bukják orra, aki a drótsóvényt meghuzta. Ezért fontos az érdekképviseletek munkássága, mert ott nem annyira a fogalmazáson van a dolgok súlya. Az érdekképviseletek inkább a dolgok elvi részét készítik elő sokoldalú tapasztalattal, már annyiban is, hogy az ország különböző részeiről gyűjtik össze a tapasztalatokat. Fontosak az ilyen kongresszusok, talán túl ritkán is ülnek össze ahhoz, hogy ezt az előkészítő munkát elvégezzék. Ebben látom a kongresszus jelentőségét s abban is, hogy magyar emberek ülnek itt össze. Nekünk tudniillik van egy tulajdonságunk, a józanság és ha néha el is távolodunk tőle, ez vezérelt bennünket ezer esztendőn át ebben a hazában s valószínűleg azelőtt is. Ha ez a jó-

zanság vezérli majd a mostani kongresszust s általában a kongresszusokat, nagy általánosságban mindig vissza fogunk jutni a helyes irányhoz. Bizom a magyar gazdában, mint a nemzet törzsében s ha ez a törzs most alapos tanácskozásokon hallatja a maga véleményét, az országnak abból csak haszna lehet. Ennek jegyében üdvözlöm a kongresszust, kívánom, hogy munkája jó és hasznos legyen és azok az eszmék, amelyek itt napvilágot látnak, a sokoldalú vitában kikristályosodnak, minél hamarabb a megvalósulás stádiumába kerüljenek.

Teleki Pál gróf miniszterelnök háromnegyedórás beszédét sokszor szaktotta félbe telkes tetszésnyilvánítás; a beszéd befejezése után pedig a közönség hosszantartó viharos ünnepségekben részeltette a miniszterelnököt.

A főváros üdvözlö a Kongresszust

A miniszterelnök beszéde után Karafiáth Jenő, Budapest székesfőváros polgármestere, a főváros nevében köszöntötte a Kongresszust.

— Abban, hogy ez a Kongresszus itt tartja üléseit, — mondotta többek közt — jelképet látok, hogy végre egymásra találtunk valamennyi magyarok s az ellentétek keresése és szítása helyett feloldhatatlan frigyre lépett a falu és a város. E frigy felbonthatatlan szentsége valóban nemzeti érdek. Ebben az elgondolásban köszöntöm a Kongresszus tagjait és kérem, érezzék magukat ebben a teremben otthon!

A nagy tetszéssel fogadott üdvözlő beszéd után Mayer János elnök néhány percre felfüggesztette a Kongresszus tanácskozásait, majd újra megnyitva az ülést átadta a szót Teölgys István dr.-nak, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatójának, aki előterjesztést tett a Kongresszus szakbizottságainak megalakítására. Az I. közigazgatási szakbizottság Barcsay Ákos főispán és Weis István dr. miniszteri osztályfőnök; a II. gazdasági szakbizottság Mutschbacher Emil dr. felsőházi tag; a III. kulturális szakbizottság F. Szabó Géza ny. főispán és Krúdy Ferenc országgyűlési képviselő; a IV. szociálpolitikai szakbizottság Streicher Andor dr. alispán és Szabó Sándor dr. ny. főispán, végül az V. egészségügyi szakbizottság Darányi Gyula dr. egyetemi tanár és Endre László alispán elnöklésével alakult meg.

A Falu-Gazdaszövetség közgyűlése

A szakbizottságok megalakítása után Mayer János elnök időlegesen felfüggesztette a Kongresszus tanácskozásait és nyomban megnyitotta a „Falu“ Magyar Gazda és Földműves Szövetség évi rendes közgyűlését. Teölgys István dr. ügyvezető igazgató előterjesztette a Szövetség múlt évi működéséről szóló összefoglaló jelentését, amely a szűkreszabott anyagi eszközök ellenére is gondos, sokirányú, eredményes munkáról és lelkiismeretes ügyvitelről ad számot.

Borsajtók, szőlőszőlők, szecskavágók, kutak, törött alkatrészek pótlása és javítása. Fogaskerekek különféle nagyságban.

WEISER MIKLÓS

okl. gépészmérnök

Budapest, V., Bálvány-utca 16.

A jelentést a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután Ágoston Béla dr. főtitkár felolvasta az előző évi zárószámadásokat és a folyó évi költségvetést. A közgyűlés a vezetőségnek a felmentvényt megadta és a jelentéseket tudomásul vette. Végül a közgyűlés új igazgató-választmányi és számvizsgálóbizottsági tagokat választott, majd megválasztotta az Országos Mezőgazdasági Kamarába küldendő rendes- és póttagokat. A közgyűlés ezzel délután két órakor véget ért.

A szakbizottságok munkája

A Kongresszus öt szakbizottsága délután 4 órakor kezdette meg tanácskozásait az Ujvárosháza öt külön-teremben a kongresszusi tagok élénk érdeklődése mellett. A szakbi-

Teleki Pál gróf miniszterelnök beszéde

— Meleg magyar szívvvel üdvözlöm a falukongresszust itt, Magyarország legnagyobb községházában. Ezzel azt akarom kifejezni, hogy ne álljon szemben város és falu, de egyuttal azt is, hogy a falu ne özöndöljék a városba, hanem a főváros és a városok bocsássák le gyökereiket mindjobban a magyar faluba. Én sokat jártam a falut, amikor idom volt rá s a magyar gazdától kaptam erőt a további munkára. Amikor én függetlenségünkről beszélek, elsősorban a magyar falu gazdátársadalmára gondolok, amelynek erői megvédik a nemzetet attól, hogy idebenn járom alá kerüljön.

— Ezért fontos, hogy mindent megtegyünk a magyar gazdátársadalom megerősítésére. Ez mindnyájunknak a programja. Legmagyarabb rétegünket, a gazdátársadalmat nem a városiasodással emelhetjük fel, hanem a falusias jellegű művelődés fölemelésével. S amilyen fontos a magyar gazdátársadalomnak átmentése e nehéz időn, ugyanolyan fontos az is, hogy nyugalmával, hitével, biztosságérzetével a gazdátársadalom átmentse a nemzetet ezen az ideges korszakon.

Ma Európában háboru dul...

— Ma Európában háboru dul, mindenki mindenkivel szemben áll s elsősorban a saját érdekét látja és védi. Ma mindenki óvatos és azt nézi, hogy saját érdekét, saját népének érdekét hogyan óvja meg. Nekünk is az a célunk, hogy megerősödjünk és magunkat ebben a borzalmas világégésben a jövő számára átmentsük. Az európai háboru folyik; hogy hova jutunk, az sok tekintetben függ a háboru tartamától, mert hosszú háborut a gazdaságilag erős jobban bír el, mint aki gyenge. De sok függ a háboru előre nem látható kimenetelétől is. Ez alatt az idő alatt — a háboru korszakában — rossz idők járnak a kis nemzetekre, éppen azért, mert ebben a nagy fel-fordulásban mindenki magára van hagyatva.

A közeli és távoli jövő feladatai

— Én ennek a kongresszusnak a feladatát azzal a szemmel nézem, hogy szükséges, ha mindezekről a kérdésekről tárgyalunk és előkészítjük a nagy célok megvalósítását, amely nem a hivatalnokok, a hivatalos emberek, hanem elsősorban a társadalom feladata.

— Ma kétirányú a feladatunk, mert két részre oszlik a jövő. Az első a közeli jövő, a háboru és annak vége, melyről senki sem tudja milyen lesz. A másik a távolabbi jövő, melyre előmunkálatokat kell végezni. A háborut át kell vészelnünk, tul kell jutni a krízisen. A nyugalom és a viszonylagos biztonság, amelyben ma érezzük magunkat, nem vezethet félre bennünket abban a tekintetben, ha mi ma békeéletet élünk. A nyugalom és a biztonság nem szabad, hogy elaltasson bennünket. A háboru tartama alatt mindnyájan szeretnők a magunk gazdasági életét jobban biztosítva, gazdasági prosperitásunkat erősebb lendületben látni, szeretnők,

hogy az állam ezt vagy azt helyettünk megcsinálja — mert nálunk ez szokás. Ezt azonban ma nem valósíthatjuk meg, vagy csak igen kis mértékben. A közeli jövőben a kívánságok és a követelések sora nem az egyesén, hanem az államon van, hogy azután a háborus korszak befejeztével megforduljon a helyzet és amikor már nem a magunk védelmére kell pénzünket kiadnunk, akkor ismét teljes erővel belefeküdjünk a gazdasági élet fellendítésébe. Akkor a kívánságok és követelések teljesítésének sora a társadalmon lesz, természetesen oly módon, hogy a társadalom kezdeményezéséből, a társadalmi gondoskodásból kiindulva, az állam mint segítőtárs szerepel majd.

— De a feladatok nagy része a távolabbi jövőre esik. És ez nem husz-huszonöt esztendő, hanem lehet, hogy csak két-három évet jelent. Erre az időre kell előre dolgoznunk, előkészülnünk s én is erre gondolok, amikor a távolabbi jövőről beszélek. Itt is hangsúlyozni kívánom azt, hogy én jobban szeretem a törvényeket és egyéb dolgokat is jól meggondoltan megcsinálni, mint gyorsan összeütni, mert az ilyen munka talán mutatós akkor, amikor elkészül, de kevésbé végrehajtható. Itt van például a földtörvényjavaslat, amely most újból a Ház elé kerül, miután igyekeztünk az országgyűlés két házában álláspontját kiegyenlíteni és a földmivelésügyi miniszter urral együtt mindenki véleményének meghallgatása után egy ma lehetséges alkalmas és józan formát találni. Képviselőházi programbeszédemben tizenhárom hónappal ezelőtt megmondtam, hogy aki földet kap, azt a nemzetől kapja, mint ennek a földnek a nemzet megbízása alapján való sáfárja. Ez nem földosztogatás, ez a nemzet földje rendjének egy másik rendszere, amelyben fokozottabb kötelesség jut egyrészt annak, aki kapja, másrészt az államnak, amely adja. Nyilvánvaló, hogy a nemzetek versenylésében többtermelésre és pedig minőségi többtermelésre kell törekedni. Ehhez iskolák kellenek és gazdasági irányítás, gazdasági szaktanácsadás nagyobb mértékben, mint ahogy jelenleg van. Ügyelnünk kell tehát arra, hogy ha a földreform során földet adunk, ne romoljék le a termelés színvonala. A földhözjutottaktól az első években nem is, de azután meg kell követelnünk, hogy megfelelő országos, vagy helyi átlagot termeljenek. Mert ha jogom van földreformot csinálni, akkor jogom van revíziót is csinálni azzal szemben, aki rosszul termel.

A végcél: a magyar kulturfalu

— Itt van azután a kisgazdaságok elaprózódásának veszedelmes kérdése is. Egészen apró birtokok nem volnának képesek fenntartani a nemzetet. Az emberek mindenféle külföldi példákra hivatkoznak anélkül, hogy a leghalványabb sejtelmük volna arról, hogy az egyik miben különbözik a másiktól. Ez visszaélés a nemzettel. Tudatlan ember ne beszéljen, ha a nemzet dolgáról van szó. A tudáshoz nem kell tanulás. A tudatlan ember rendszerint az, aki tanult ugyan, de

zottságok előtt tizenöt előadás és több indítvány hangzott el nagyjelentőségű közigazgatási, gazdasági, kulturális, szociálpolitikai és egészségügyi kérdésekről. Az előadásokat beható és szakszerű vita követte, majd

a szakbizottságok tizenhat határozati javaslatot fogadtak el, hogy a Kongresszus másnap összeülő záróülése elé terjesszék állásfoglalás végett. A szakbizottságok tanácskozásai este nyolc órákor fejeződtek be.

Nagyfontosságú határozatok a Kongresszus záró ülésén

A Községek III. Országos Kongresszusának záróülését március hó 8-án, péntek délelőtt fél 11 órákor nyitotta meg Schandl Károly dr., a Kongresszus helyettes-elnöke. Jelen-tette, hogy a szakbizottságok érde-mes elnökeik, jegyzőik és előadók odaadó fáradozásával kiválóan meg-oldották feladataikat és valóban nagyjelentőségű döntéseket hoztak a most következő öt esztendő számára. (Öt évenként rendezik a Községi Kongresszusokat. A szerkesztő.)

Ezután Teölgys István dr. ügy-vezető igazgató és Ágoston Béla dr. főtitkár ismertették a meghozott ha-tározati javaslatokat, amelyeket a Kongresszus egyhangulag elfogadott.

Lapunk szükreszabott terjedelme miatt ezuttal csak vázlatosan soroljuk fel a határozati javaslatokat, de mód-ját fogjuk ejteni annak, hogy olva-sóink teljes részletességgel megis-merjék azokat.

A Kongresszus a közigazgatási kérdéscsoportban Koncz János dr. javaslatára a községi közigazgatás-nak az adóvégrehajtási teendőktől való mentesítését; a községi igazga-tás személyzetének szaporítását és a közigazgatási ügyek szétpontosítását sürgeti. Vámos Ferenc javaslatára pedig új község-háztartási törvény megalkotását kívánja. Gesztelyi-Nagy László dr. országgyűlési képviselő a tanyai lakosság helyzetének javítá-sára dolgozott ki részletes és nagy-onalú javaslatot, amelyet a Kon-gresszus nagy lelkesedéssel magáévá tett.

A gazdasági problémák során a Kongresszus Both Dezső dr. javas-lata alapján a földbérlo szövetkezeti rendszer kiépítését és a szociális bi-ztosítás céljára befolyó tőkék igény-bevételével a mezőgazdasági hitel rendelkezésre állását szorgalmazza. Wünsch Frigyes dr. javaslatára a Kongresszus a gazdatársadalom ér-dekében a szövetkezeti értékesítés mellett foglalt állást és megállapi-totta, hogy a szövetkezetek nem kér-nek monopóliumot, csupán annyit, hogy egyenrangú felekként vehesse-nek részt a kereskedelem mellett az értékesítés lebonyolításában. Főrhéncz Sándor javaslatára a Kon-gresszus az ut- és vásáru gy számos kérdésében állást foglalt; legfonto-sabb volt az a kívánság, hogy a mult

esztendőben kiadott székér fuvarozási rendelet hatálya töröltessék.

A kulturális kérdések kapcsán a Kongresszus Teölgys István dr. ja-vaslatára sürgeti az internátussal rendelkező téli gazdasági iskolai há-lózat gyors ütemű kiépítését és a népfőiskolai mozgalomnak a társa-dalmi feladatok között való megha-gyását; Novágh Gyula javaslata alapján pedig olyan népművelési szerv létrehozását kívánja, amely a törvényhatósági népművelési bizott-ságok összefogó szerve lenne. Szekeres László dr. javaslatára alapján a Kongresszus kívánatosnak tartja új népházak emelését, a meglévők ko-moly támogatását és a műkedvelői előadásoknak a magas kulturadó alól való mentesítését.

A szociálpolitikai kérdéscsoport-ban Kánya Terézia és Mátéffy Vik-tor országgyűlési képviselő javaslata-ra a Kongresszus a falusi iskolás-gyermekek tejjelátásának kiszélesíté-sét sürgeti a Falu-Gazdaszövetség már meglévő akciójának keretében. Czermann Antal dr. országgyűlési képviselő rendkívül gondosan meg-szerkesztett határozati javaslata 12 pontban tárgyalja a mezőgazdasági munkavállalók betegségi ellátásának megoldását és a szociális biztosítás további fejlesztését; rámutat a bor-fogyasztási adó eltörlésének és egyéb adózási könnyítéseknek szükségessé-gére; sürgeti a kötelező állati védő-oltás elrendelését és a kötelező ál-lami jégkár-biztosítás bevezetését. Végül hangsúlyozza az ipari és a katonai decentralizáció szükségessé-gét.

Az egészségügyi problémák kö-zött a Kongresszus Barla-Szabó Jó-zsef dr. indítványára azt kívánja, hogy a Zöld-keresztes védőnők mellé jól kiképzett ápolónők osztassanak be; Kelety József dr. javaslata alap-ján új szerv felállítása lenne szüksé-ges a mezőgazdaság hivatási ártal-mainak leküzdése végett. Végül Ágoston Béla dr. javaslatára a Kon-gresszus országos építési szabály-rendelet megalkotását sürgeti az egészségügyi követelmények betar-tása érdekében; állást foglal továbbá a falusi kutak vizének megjavítása és a földmivelő nép táplálkozásának megjavítására irányuló rendelkezé-sek kiadása tárgyában.

Az ötéves terv megvalósítása

A határozati javaslatok elfogadása után Schandl Károly dr. bejelentette, hogy a határozati javaslatokat, mint a Kongresszus végrehajtó szerve: a Falu-Gazdaszövetség fogja illetékes kormánytényezők elé terjeszteni és mindent el fog követni arra nézve, hogy ezek a határozatok megvalósul-janak. Bekapcsolja ebbe a munkába a többi agrárszervezeteket is és szá-mit a jegyzői kar érdekképviseleté-nek hathatós közreműködésére. A to-vábbiakban Schandl Károly köszöne-tet mondott a kongresszusi szakbi-zottságok jeles elnökeinek, kitűnő előadóinak és agilis jegyzőinek. Kö-szönettel emlékezett meg a sajtó me-leg érdeklődéséről a Kongresszus ta-nácskozásai iránt, majd ismételtén és különösképpen

hálás köszönetét fejezte ki Te-leki Pál gróf miniszterelnök-nek, mert a Kongresszus ügyét annyi melegséggel felkarolta.

Végül a Kongresszus háláját tolmá-csolta a fővárosnak azért, mert kész-séggel és megértéssel hajlékot adott a falvak parlamentjének. A Kon-gresszus vidéki tagjaitól pedig azt kérte, viseltesenek továbbra is kitartó érdeklődéssel a Kongresszuson kidol-gozott ötéves terv megvalósításával szemben.

Schandl Károly dr. lelkes éljenzés-sel fogadott beszéde után a kon-gresszusi tagok nevében Machnyik Andor igazgató és Csizmadia András országgyűlési képviselő köszönettel és elismeréssel emlékeztek meg a Kongresszus előkészítésének nagy mun-kájáról és hangsúlyozták a magyar földmivelő lakosság felemelésének nemzetvédelmi jelentőségét.

A Kongresszus tanácskozásait Schandl Károly dr. zárószavai, majd a Himnusz eléneklése zárta be.

Kirándulás a Hangya pincészetébe

A Kongresszus záróülése után a Hangya Központ a falvak parlament-jének tagjait budafoki pincészetébe hívta meg. A hatalmas pince és kor-szerű borkezelő felszerelések megte-kintése előtt a Hangya vezetői, Wün-scher Frigyes dr. vezérigazgatóval az élükön, bemutatták a Hangya mintaszertű munkásházait, amelyek-nek kitűnően berendezett lakásaiért

heti két pengő bért fizetnek a sok-gyermekes munkás-családok. A 16 munkásházban lakó 32 család gyer-mek-létszáma 156 fő. A borpince szak-szerű vezetés mellett történt megte-kintése után pompás villásreggelin és borkostolón látták vendégül a kongresszusi tagok hatalmas társasá-gát.

(m. e.)

A Hitelbank zárszámadása

A Magyar Általános Hitelbank te-vékenységi köre gazdasági életünk egész területére szétágazik. Hatal-mas tőkeereje és pénzügyi szervezete évtizedek óta szilárd alapja ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi fej-lődésünknek és az érdekkörébe tartozó vállalatok hálózatával együtt ma alig felbecsülhető tényezője nemzetvédel-mi felkészülésünknek. Elég a zár-számadás főbb adataira utalni, hogy a fejlődés mértékét meg lehessen ítél-ni. A tiszta nyereség: 4.16 millió P, amelyből 1.50 pengő osztalék fi-zetésére 1.24 millió P-t, az alap- és tartalékokra 2.5 millió P-t és átvit-telre 2.59 millió P-t fordítanak. Lé-nyegesen nagyobb lehetett volna az osztalék, de az igazgatóság a nyere-ségtöbblettel az intézet belső erőit növelte, amit a rendkívüli viszonyok bőségesen indokolnak. A folyó üzlet terjedelmét jelzi, hogy a pénztári forgalom 4.7 milliárd P és a folyó-számlák forgalma 13.4 milliárd P volt. A betétek összege 316 millió P az előző évi 298.6 millió P-vel szem-ben, tehát az emelkedés 17.4 millió P. A váltótárca 17.3 milliós és az adóscok 28.7 milliós, tehát a két tétel 46 millió pengős emelkedése mutatja, hogy mekkora felkészültséggel állott a bank régi és nagyszámu új üzletfe-leinek rendelkezésére. Széleskörű munkát végzett még a Hitelbank a visszatért országrészekben is. A Hi-telbank gazdasági életünkben el-foglalt jelentőségét különben egyet-len tétel is megvilágíthatja: a mil-liárdos nemzetvédelmi program pénz-ügyi lebonyolításából egyedül a Hi-telbankra 17 százalék esik, mert az érdekkörébe tartozó vállalatokkal együtt a 400 milliós beruházási köl-csönre 89 milliót jegyzett és a 600 milliós hozzájárulásban 80 millióval vett részt.

A MOKTÁR közgyűlése

A Magyar Országos Központi Ta-karékpénztár március 12-én tartotta meg Metzer Jenő dr. elnök és vezér-igazgató elnöklete alatt 68. évi ren-des közgyűlését. A közgyűlés elé ter-jesztett jelentésben az igazgatóság a világgazdasági helyzet és hazánk gaz-dasági helyzetének ismertetése után beszámolt a takarékpénztár üzletének fejlődéséről, a betétállomány és a kihelyezések jelentős emelkedéséről, az üzleteredmény számottevő megnö-vekedéséről és arról a gyarapodásról, amit érdekeltégeinek legtöbbször a mult évben is elért. A közgyűlés az igaz-gatóság javaslatait változatlanul elfo-gadta és elhatározta, hogy a kimuta-tott 907.645.48 pengő nyereségből az osztalékszelvényeknek március 13-ától történő beváltására darabonként egy mint tavaly, 1.20 pengő, vagyis ösz-szesen 192.000 pengő, rendes tartaléokra 60.500 pengő, ingatlan érték-csökkenési tartalékalapra 50.000 pen-gő fordíttassék, a takarékpénztár nyugdíjpénztárába 210.000 pengő (tavaly 140.000 pengő), az alkalma-zottak segélyezésére szánt alapba 24.000 pengő utaltassék és 40.000 pengő a hivatlanok külön jutalma-zására legyen fordítandó, a fennma-radó 291.576.56 pengő pedig az 1940. üzletév számlájára vitessék elő.

Gondosan olvassuk el a VASÁRNAP minden sorát!

A II. Kubikos-Kongresszus

A Nemzeti Munkaközpont március 10-én Mezőtúron rendezte meg a második kubikoskongresszust, ame-lyen több mint félezer kiküldött és kétezer főnyi munkástömeg hallgatta az elhangzott beszédeket. A kon-gresszuson képviseltette magát az iparügyi és a földmivelésügyi minisz-ter is.

Spett Ernő országgyűlési képviselő, aki a gyengélkedő Marton Béla elnö-köt helyettesítette, megnyitja után, Szathmáry Imre mezőtúri polgár-mester üdvözölte a kongresszust, Pernecky Béla miniszteri o. tanács-s, Teleki Mihály gróf földmivelésügyi miniszter, Adámffy Károly főmérnök pedig Varga József iparügyi minisz-ter köszöntését tolmácsolta a mun-kásságnak. Pichler János, az ármen-tesítő társulatok kiküldöttje rámuta-tott arra, hogy

a magyar kubikosság 6,800.000 hold földet hódított vissza a termelésnek.

Horváth Géza beszéde után a kon-gresszus Tury Á. Lászlónak azzal az indítványával foglalkozott, amely ki-vánja a kubikosmunka szakmai ipar-rá nyilvánítását. Gulyás Imre a nem-zeti munkaközpont tevékenységét is-mertette. A kongresszus ezután Szabó Imre és Bartha Attila előadásait hallgatta meg. Végezetül elhatároz-ták, hogy hódoló táviratban üdvözlik a Kormányzót.

A Mezőgazdasági Kiállítás látogatóinak elszállásolása

Az országos mezőgazdasági kiállítást tömegesen felkereső vidéki és szomszédos államokbeli tanulmányi csoportok elszállásolása érdekében a rendezőbizottság ez évben is érintke-zésbe lépett Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalával. Az Ide-geenforgalmi Hivatal készségegel vá-lalta a kiállítás látogatóinak pályau-dvari kirendeltségei útján való fo-gadását és olcsó csoportos elszálláso-lását. Vidéki iskolák, gazdasági aka-démiák, szakiskolák és tanfolyamok tanulóifjúságából álló csoportoknak elszállásolására diákszállókban van hely biztosítva. A diákszállókban igé-nyelt helyek biztosítására vonatko-zóan a bejelentéseket legkésőbb március 18-ig kell az Idegenforgalmi Hi-vatalnak megküldeni. A szállás a diákszállókban naponként és szemé-lyenként 40 fillérbe kerül, ezenkívül személyenként a tartózkodás egész tartamára 60 fillér mosatási díj fi-zetendő.

Az elhelyezett gazdacsoportok ré-szére az Idegenforgalmi Hivatal út-ján kedvezményes étkezési lehetősé-gekről is gondoskodott a kiállítás rendezősege.

A Magyar Kivándorlókat és Visz-szavándorlókat Védő Irodának a Keleti pályaudvar melletti otthonában (Budapest, VIII., Fiumei-ut 4.) ugyancsak kaphatnak csoportok és egyesek is éjjeli elszállásolást napi 1 pengőtől kezdve. Az irodának az érkezést 14 nappal előbb kell jelezni. Akik lakásigényüket előzetesen be nem jelentették, az Idegenforgalmi Hivatal pályaudvari kirendeltségei útján nyerhetnek szállodákban vagy magánlakásokban elhelyezést.

Megkötötték a finn-orosz békét

A most folyó világmérfőzésnek mezezetes napja volt március 12. *Ezen a napon este*

Moszkvában aláírták a finn-szovjetorosz békeszerződést.

A békeszerződés legfontosabb pontjai: a hadműveletek azonnali kölcsönös beszüntetése, Viipuri és a karéliei földszoros átadása és támaszpont a Szovjetuniónak Hanko félszigeten. A csodás száznégynapos harc, melyet feszült érdeklődéssel figyelt az egész világ közvéleménye, lezárult. A kis hősi nemzet, ha vértengeren át és komoly területi engedményekkel is, megvédte függetlenségét, megmenette szabadságát. Harcát a védekezés világhírű sikerének fogja följegyezni a történelem.

Hogy mik voltak a békekötés előzményei és indítókai, nem tudhatjuk. A nemzetközi sajtó részben a német közbenjárást, másrészt a skandináv államok békekötését tartja döntőnek.

Mi lesz a finn-orosz béke következménye, és lesz-e erősebb hatása az új európai háboru alakulására, senki meg nem jósolhatja. Egy eredménye bizonyos. Az, hogy Európa északi részén nem kerülhet sor a Szovjet és a nyugati hatalmak közötti fegyveres leszámolásra, ami a finnek nyílt megsegítésével bekövetkezett volna. A világ elé azonban még mindig nagy kérdésként mered, hogy mit fog csinálni most Szovjet-Oroszország? Nem vonultatja-e fel a haderejét másutt? Vagy nem tér-e vissza a szigorú semlegességhez?

A nagy fegyveres mérkőzésnek még a körvonalai sem alakultak ki. Ami a szembenálló nagyhatalmak részéről eddig történt: a háboru gazdasági és katonai erőforrásainak minden áron való megszervezése és tökéletesítése, nem ad feleletet arra, hogy mi lehet a végső megoldás. Az angolok és franciák az amerikai hadianyagot várják és a közelkeleti helyzet kialakulását figyelik. Németország lábhozott fegyverrel örökdió gazdasági háttérre kiépítésén. A háboru északon megszűnt, nyugaton megmerevedett. Mit fog hozni a március?

Erre Hitler beszéde sem ad választ, bár keményen hangsúlyozza:

— Ma csak annak az egy feladatnak élek: éjjel-nappal a győzelemért küzdeni, ha kell, életemet sem kímélni, abban a meggyőződésben, hogy ezuttal évszázadokra dől el a német nép jövője.

Ribbentrop német külügyminiszter a finn-orosz békekötés előtti napokban Rómában járt, ahol nemcsak az olasz politikai élet vezetőivel tárgyalt, hanem XII. Pius pápánál is kihallgatáson jelent meg, amely egy óránál is tovább tartott. A római látogatást igen fontosnak tartja a nemzetközi sajtó a háboru esélyeinek szempontjából. Olasz lapvélemények szerint fontos megnyilvánulása a német-olasz összetartásnak. De

nem kis jelentőségű Ribbentrop tárgyalása a pápával és Mussolinivel a béke lehetőségét szem-pontjából sem.

Németország ma Európa legnagyobb katolikus állama, a Roosevelt amerikai elnökkel a béke helyreállításáért fáradozó XII. Pius pápa pedig nemcsak egyik legnagyobb szellemi tekintélye a világnak, de egyik leggyakorlatosabb diplomatája is. S a kettős törekvést támogatja Mussolini is. Hogy eredményes lesz-e a tavaszra várható katonai események előtt ez az Olaszország és Amerika és a Szentszék részvételével meginduló nagy békekísérlés, a közeljövő fogja eldönteni.

Március 13-án, szerdán, délelőtt 11 órakor a finn frontokon elhallgat-

tak a fegyverek. A szembenálló csapatok két nappal később megkezdtek a visszavonulást az új államhatár mögé, amelyet gyászkeretben közölték a finn lapok.

Ez az új határ sokkal nagyobb területet hasít le Finnország testéből, mint ahogy az első híradások közölték. Belevág Finnország legértékesebb részeibe, elveszi legfontosabb védelmi vonalait a Mannerheim-

erődrendszerrel egyetemben. Elvész Viipuri és a Ladoga-tó nyugati és északi patvidéke s északon Salmi és Suojärvi vidéke, az a terület, ahol a finnek győzelmes csatákban állították meg az oroszok délre-nyomulását.

Megrendülten értesülünk az északi testvérnemzet szomorú kálváriájáról. Megértjük a finn hősök könnyeit s a lapok gyászkeretét, mert velünk is történt hasonló. S ha valaki igazán osztozik a finn nemzet fájdalomán, az mi vagyunk, a fajrokonok, a magyar nemzet...

POLITIKA

A pénzügyminiszter a helyes termelési rendről és az adóreformról

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter március 9-én vette át ünnepélyes keretek között Baja város díszpolgári oklevelét. A pénzügyminiszter, aki két napot töltött választói körében, vasárnap, március 10-én a Magyar Élet Pártja vármegyei választmányának ülésén vett részt, majd az azt követő társaságban elhangzott pohárköszöntőkre adott válaszában részletesen megemlékezett az időszerű gazdasági és szociális kérdésekről.

A miniszter elsősorban megállapította, hogy a háboru eseményei kihatással vannak a semleges államokra is és ismertette az európai semleges államokban rendszeresített gazdasági rendszabályokat és korlátozásokat. Hangsúlyozta, hogy a magyar termelést fokozni kell és azt kell termelni, amire a belső fogyasztásnak szüksége van és amit kivitel útján is értékesíthetünk.

Teljesen lehetetlen állapot, —

Kisebbségi módosítások a földbirtokpolitikai javaslaton

Megírta annakidején a Vasárnap, hogy a felsőház bizonyos módosításokat végzett a „kiszászónbérletek alakításának, kisbirtokok és házhelyek szerzésének előmozdításáról és más földbirtokpolitikai rendelkezésekről” szülő törvényjavaslaton. A módosításokhoz való hozzájárulást végezt a képviselőházhoz visszaküldött törvényjavaslatot március 8-án tárgyalta a képviselőház földművelésügyi, igazságügyi és pénzügyi bizottsága, amely a felsőház módosításait elfogadta az egyik módosítás szövegezésében azonban változtatást eszközölt. A felsőház ugyanis bizonyos mentességet kívánt biztosítani abban az esetben, ha a földtulajdonosnak egy vagy több gyermeke van, azok után — a gyermekek számához és a föld-

ugymond a miniszter — hogy mezőgazdasági ország 30—40 millió pengőt adjon kukoricára, vagy hogy takarmányhiánnyal küzdjön.

Megállapította ezután, hogy az ipari termelésnek is a szükséglethez kell alkalmazkodnia. Az államháztartás egyensúlyának biztosításával kapcsolatosan bejelentette, hogy husvét után be fogja terjeszteni az egyenesadó reformjára vonatkozó javaslatát, amely

bevezeti az aggregényadót, behuzási pótlékot ró a bizonyos összegben felüli jövedelemmel bírókra, a javaslat azonban a kisemberekre semmiéle megterhelést nem fog róni.

Végül hangsúlyozta az erők összefogásának és a fegyelmelzettségnek fontosságát. A pénzügyminisztert hallgatósága hosszasán és lelkesen ünnepelte.

kataszteri jövedelméhez mérten — fejenként 250—400 holdat mentesíteni kívánt az igénybevétel alól. A képviselőház bizottságai ezt a rendelkezést azzal a módosítással fogadták el, hogy egy gyermek esetében csak méltánylást érdemlő esetben, minisztertanácsi hozzájárulással kaphat kedvezményt a birtokos.

A földbirtokpolitikai javaslat módosításai a képviselőház március 13-iki ülésére kerültek. A képviselőház a bizottságok szövegezésében fogadta el a javaslatot, így a házszabályok értelmében a képviselőház is, a felsőház is képviselőket küldött ki a közös egyeztető bizottságba, amely a kérdésben dönteni hivatott.

A március 13-iki ülés során több interpelláció hangzott el. Egyes in-

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály hangszertelepen. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

terpellációkra adott válaszában Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági munkabérek ellenőrzése, a cselédek és munkások lakásvizonyainak rendezése és általában az agrár-kisemberek szociális viszonyainak javítása állandó és főtörekvése lesz, Lukács Béla államtitkár pedig ugyancsak egy interpelláció kapcsán azt jelentette ki ismételtelen, hogy a munkabérmegállapítások visszamenő hatállyal fognak birni, tehát kiterjednek az előzőleg megkötött szerződésben esetleg alacsonyabban megállapított munkabérek emelésére is.

A képviselőház március 14-én csak formai ülést tartott, amilyen elhárította a Ház husvétit szünetét.

A FELVIDÉKI MAGYARSÁG CSATLAKOZÁSA A MÉP-HEZ

A visszatért Felvidék 820 városának és községének Egyesült Magyar Párti szervezete március 15-én ünnepies keretek között fogja végrehajtani a pártvezetőség korábbi határozatát, kimondva a szervezet megszűnését és a Magyar Élet Pártja helyi szervezetének megalakítását. Az alakuló üléseken a kormány tagjai és a MÉP képviselői, Kassán pedig Teleki Pál gróf miniszterelnök és Jaross Andor miniszter mondanak beszédet. A határozat kapcsán a felvidéki képviselők kivétel nélkül belepnek a Magyar Élet Pártjába.

Kárpátalja felszabadulásának évfordulója

Március 15-re virradó éjszaka volt az első évfordulója Kárpátalja felszabadulásának. Minden magyar a még fennálló trianoni határokon innen és túl boldog örömmel emlékszik vissza a husz éven át elszakítva volt testvérek hazatérése, hálával gondolva azokra, akiknek a nagy eseményt köszönhetjük...

Tájékoztató az eozinált buzáról

A földművelésügyi miniszter a rendelkezésre álló keret kimerülése folytán az eozinált buza forgalomba hozatalát megszüntette. A Futura Rt. tehát ezen az uton tájékoztatja az érdekelteket arról, hogy az olyan eozinált buzaeladások, amelyekről a Futura a köteleveket múlt év december 31-ig terjedő kelettel kiállította, de amelyekre az ellenértékek fizetése a kellő időben nem történt meg, megszüntnek tekintendők.

A január és február havi vasúti korlátozások és a kocsihiány miatt még mindig fennálló szállítási nehézségekre való tekintettel az ezévi január 1-től kezdődően eladott eozinált buzamennyiségekre a még hátralékos ellenértékek a március hóra érvényes 17 pengő q-kénti áralapon március 25-ig pótlólag fizethetők és a vonatkozó szállítási rendelkezések ugyan-éddig az időpontig megadandók, mert ellenkező esetben ezek az ügyletek szintén törölteknek tekintendők.

Az eozinált buzára kötelevél nélkül teljesített fizetésekből az éladásra, illetve a szállításra vonatkozóan kötelezettség nem keletkezett és így a befizetett összegek a Futura Rt. pénztáránál a befizetők rendelkezésére állanak.

FUTOR és PEKK!

ELVÁLASZTHATATLANOK

Adagoljuk mindig együtt és pedig 4 rész Futor — 1 rész Pekk, mert:

FUTOR

adja az alapot a csontképződéshez. Futor az állati szervezet építőköve - alapja.

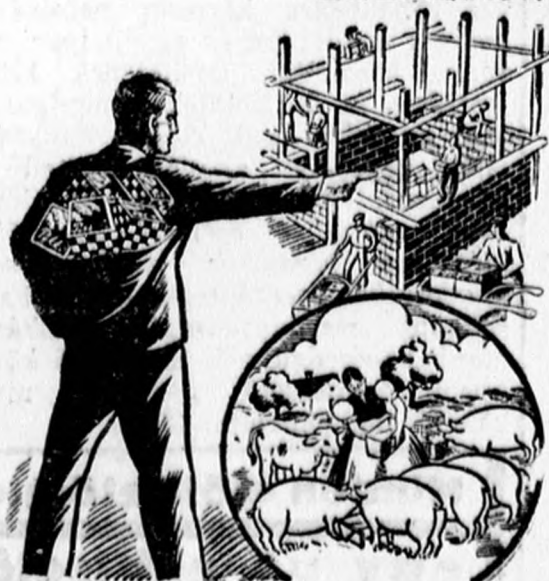
Futor a legtisztább, finomírlású anyag, béltálmak nem okoz.

PEKK

irányítja a Futor felhasználásával a csontképződést.

Pekk az állati szervezet felépítésének építőmestere.

Pekk biztosítja a drága takarmány jobb kihasználását — tehát az olcsó és gyors hizlalást

Részletes utasítást díjmentesen küld: CHINOIN, UJPEST

ASSZONYROVAT

Hogyan lehet olcsó kávét készíteni?

Soha nem volt olyan időszerű ez a kérdés, mint jelenleg, amikor a háromszorosára emelt kávéárak mellett a kevésbé pénzű embereknek teljesen le kellett mondani arról, hogy reggelire vagy uzsonna-vacsorára kávét fogyasszanak. Sokan nem tudják, hogy tölgymakkból és cukorrépából igen jóízű „kávét” lehet főzni, amelynek olcsóságán kívül az az előnye is megvan, hogy nem tartalmaz a szervezetre káros anyagokat s így a gyermekek is korlátlan mennyiségben fogyaszthatják. A makk-kávét azonkívül összehúzó hatású csersavtartalma miatt bélhurut esetén orvosságul is ajánlják.

Makk-kávé készítésénél az összegyűjtött tölgymakkokat egy napig vízben áztatjuk, azután a vizet leöntjük, frissel pótoljuk s ezt az eljárást addig folytatjuk, míg a leöntött víz meglehetősen tiszta lesz, vagyis kevés festékanyagot tartalmaz. Akkor a makkokat megszáritjuk, a maghéjakat eltávolítjuk, a magokat 6—8 részre vágjuk és alaposan kiszáritjuk, aztán a rendes babbkávéhoz hasonlóan pörköljük és megdaráljuk. Mivel a főzet meglehetősen keserű, cukorral erősebben édesítjük.

Cukorrépából is lehet pótkávét készíteni. Ecélből a cukorrépát meghámozva, vékonyra szeleteljük s a szeleteket pléhedényben, sütőben, gyakran megforgatva kiszáritjuk és megpörköljük, hogy sötét kávébarna színük legyen. Pörkölés után mozsárban megtörjük, majd kávédarálón finomra őrölve pléhdobozban tartjuk el. Főzetébe kevesebb cukor kell, mint a makk-kávéba, ajánlatos azonban egy kis százalék valódi kávéval vegyíteni, akkor igen kellemes ízű lesz. Legjobb mindig frissen készíteni, mert a rosszul záródó dobozokban hosszabb idő múlva nedvességet szív magába és cukortartalmánál fogva könnyen megromlik.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Olcsó husleves. Négy személyre 20 deka fehér babot veszünk s miután megelőzőleg már vízben áztattuk, 2¼ liter vízben feltesszük főzni. Mikor már kis ideig főtt, 3—4 petrezselyemgyökeret, 2 sárgarépát karikára vágva, egy nagy fej vöröshagymát és jó csomó zeller- és petrezselyemzöldjét teszünk bele, azonkívül pár szem egész borsot és paprikát (ha van otthon szárított vöröspaprikánk, azt is). Zöldségelés után lassu tűznél főzzük, hogy zavaros ne legyen, majd egy kis főzőolajon (lehet napraforgóolaj is) kevés reszelt sárgarépát és vöröshagymát pirítunk rá. Ha megfőtt, leszűrjük és vékony metéltésztát, darát vagy rizst főzünk bele. A legjobb gazdaságon sem veszi észre, hogy nem husleveset eszik.

Borsópüré. 60 dekagramm sárgaborsót tisztítva és megmosva hideg vízben feltehető puhára főzünk, 4 deka zsír, 6 deka lisztből világos rántást készítünk, a rántáshoz kevés reszelt hagymát adva, beárántjuk a főzeléket és megszóva felfőzzük. Ha szükséges, áttörjük a borsót. (Ugyanez a babból is elkészíthetjük ugyanígy, csak felfőzés után kevés ecettel és egy kockacukorral ízesítjük.) A kész főzeléket áttörjük s tálaláskor 2 kanál tejfölt adunk hozzá. Füstölt oldalassal vagy kolbással igen jó.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés

a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-uca 84. II. sz. 2/a

Árak: Demijonnal ab Budapest

4 6 8 10 15 20

4:80 7:10 9:10 10:80 16:- 21:20

Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

A belföldi gyümölcs piac megszervezése

A Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete az OMGE disztermében március 11—12-én gyümölcsértékesítési kongresszust tartott, amelyen Teleki Mihály gróf földmivelésügyi miniszter is nagy beszédet mondott.

A miniszter hangoztatta, hogy a gyümölcsstermelés és értékesítés érdekében a jövőben is teljes erejével és bürokráciamentesen kíván dolgozni. Hangoztatta, hogy

aszalók felállításával, kibővítésével, hűtőházak építésével, intervenciók vásárlásokkal, a védekezőszerek egységesítésével és olcsóbbításával és egyéb eszközökkel kíván a termelők segítségére sietni.

Gondoskodni kíván a miniszter a belföldi értékesítés megszervezéséről és ha a kereskedelem ezen a téren nem tudná a feladatot megoldani, akkor

a szövetkezetek útján a gazdák megszervezésére kerül sor.

Bejelentette a miniszter, hogy a földmivelésügyi és a kereskedelmi kormányzat között tárgyalások folynak a gyümölcsszállítási fuvardíj csökkentése érdekében és intézkedés történik a gyümölcs fogyasztásának fellendítését célzó propaganda fejlesztésére is.

A kongresszus a miniszter bejelentéseit lelkes örömmel vette tudomásul.

Érdemes konyhakerti magvakat termelni

A hosszú tél és a kivételesen hideg időjárás valószínűvé teszi, hogy az őszi vetésekben jelentős a károsodás, minek következtében sok helyütt kiszántással is lehet számolni. A kiszántott területek újra vetésére alkalmasnak mutatkozik a borsó és konyhakerti mag.

A földmivelésügyi kormányzat gondoskodott arról, hogy e cikkeknek szerződéses alapon való termelése a gazdaérdekeknek megfelelő formában és árák mellett történhessen. Jelenleg kizárólag egységes termelési szerződési forma és legalább az előírt minimális árak mellett jöhetnek létre termelési szerződések, mégpedig a múltévinél lényegesen nagyobb területen. Megemlítjük, hogy például vetőmagborsóra ez a minimális ár 32 pengő, mihez még a kilátásba helyezett állami támogatás teljes összege járul.

szége járul.

Ez az ár több mint 50 százalékkal magasabb a tavalyi árnál és megfelelő biztonságot nyújt,

míg az árrögítés nélkül borsót termelő gazdák viselni kénytelenek a túltermelés következtében beállható áringadozás kockázatát.

Aki tudni akarja, hogy melyik belföldi céggel köthető még termelési szerződés, vagy a minimális árak és szerződési feltételek iránt kíván érdeklődni, forduljon teljes bizalommal a szerződéses magtermelés ellenőrzésével és felügyeletével megbízott szervezethez, a Magyar Vetőmagkivitel részvénytársasághoz. (Budapest, V., Alkotmány-utca 27.), vagy az illetékes mezőgazdasági kamarához, ahol minden felvilágosítást megkaphat.

A munkaalkalom indokolatlan el nem fogadása súlyos következményekkel jár

A földmivelésügyi miniszter már most kiadta a folyó évi mezőgazdasági munkák zavartalanságát biztosító fontos rendeletét. A rendelet hangsúlyozza, hogy a háborús helyzet következtében előállott rendkívüli viszonyok között

különösen fontos a mezőgazdasági munkálatok zavartalanságának a kellő időben való biztosítása.

A termelés folytonosságának fenntartása a mai helyzetben egyaránt támaszt követelményeket a munkaadókkal és a munkásokkal szemben, a közigazgatásnak pedig kötelességévé teszi, hogy idén fokozott figyelemmel kísérje a mezőgazdasági munkálatok menetét és ha szükséges, kellő eréllyel lépjen fel a termelés folyamatossága érdekében. Ezekre való tekintettel a földmivelésügyi miniszter a következőket rendeli el:

Több oldalról szerzett értesülés szerint a mezőgazdasági munkások és a gazdasági cselédek idén a szerződéskötéstől bizonyosfokú tartózkodást tanusítanak. Felhívja ezért a miniszter az illetékes hatóságokat, hogy a gazdasági munkás- és cselédszerződések mielőbbi létrejöttét mozdítsák elő. Világosítsák fel a mezőgazdasági munkásokat és gazdasági cselédeket, hogy

súlyosan vétének úgy saját, mint családjuk érdekei ellen, ha nem igyekeznek az idehaza kínáló munkaalkalmakat a maguk számára mielőbb biztosítani.

Adják tudomására a munkásoknak, hogy a háborús helyzetre való tekintettel külföldre mezőgazdasági munkasközvetítés idén nem lesz. Teljesen

alaptalan egyes gazdasági munkásoknak és cselédeknek az az aggodalma, hogy ha már most leszerződnek, elvesznek a hivatalos munkabér-megállapítás előnyeiket.

A bérmegállapítás ugyanis ki fog terjedni a már előbb létrejött szerződésekben kikötött bérösszegekre is.

A leszerződés nem akadályozza az új földbirtokpolitikai törvény alapján való földhözjuttatásnak sem. Sőt, ellenkezőleg,

a törvény a szolgálatban álló gazdasági alkalmazottakat előnyben részesíti. A juttatásra érdemesek kiválasztásánál viszont mellőzni fogják mindazokat, akik megfelelő munkaalkalmat indokolatlanul nem fogadtak el.

Végül a mezőgazdasági munkásoknak a szerződéskötéstől való esetleges vonakodása károsan befolyásolhatja a cukorrépa és egyéb ipari növények termelési területének kiterjesztését is. Külföldiek mezőgazdasági munkára csak külön munkavállalási engedély alapján szabad alkalmazni. A hatóságok ellenőrzik, hogy aratási és cséplési munkákra kizárólag hivatásos mezőgazdasági munkásokat szerződtessenek. A hadirokkant mezőgazdasági munkások munkaképességüknek megfelelő könnyebb természetű gazdasági munkáknál foglalkoztatandók.

Minden előfizetőjéti egy új előfizetőt kér a VASÁRNAP

Falu-Gazdaszövetség

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg legutóbb Esztergom—Szentgyörgymezői fiókszövetségünk évi rendkívüli közgyűlését a Katolikus Kör disztermében, melyet teljesen megtöltött a gazdák, iparosok sokasága. Ott láttuk Horváth Rudolf dr. plébános, diszelnököt, Nyári József tanító-titkárt, Erős András elnök, Erős István és Ács István alelnök, Koronczai István pénztárnok vezetésével az egész Szövetséget. Több, mint hétszáz szorongtak a nagyteremben, ahol a Központ képviselőiben Szekeres László dr. igazgatónk jelent meg.

Erős András elnöki megnyitója után, melyben gazdaösszefogásra buzdította a jelenlévőket, Nyári József tanító, titkár részletes beszámolót tartott a fiókszövetség működéséről, különösen kiemelve azt, hogy

a nehéz időkben csak úgy tudjuk biztosítani a helyi szervezet munkásságát, ha abban mindenki tehetségéhez mérten részt is vesz.

Szekeres László igazgató a Központ nevében megjelölte azokat az új utakat és eszközöket, amelyekkel haladva és amelyekkel biztosítani lehet a jövő még eredményesebb munkásságát, hangsúlyozva azt, hogy

ma olyan időket élünk, amikor minden embernek legszentebb kötelessége magyarnak lenni,

éppen azért pártoskodást nem szabad a nemzet oltárára vinni s a szét-huzás se bontsa meg sorainkat.

Ezután az új tisztikart alakították meg; egyhangú felkiáltással Petrőczy István lett az új elnök, pénztárnak Gere Mihályt választották meg. A közgyűlés legteljesebb bizalmáról biztosította Erős András volt elnököt, elismerését fejezte ki neki, mint Nyári József titkárnak és az egész vezetőségnek azért az önzetlen munkásságért, melyet a helyi szervezet és a tagok érdekében fejtettek ki. A közgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

GAZDAÉLET

Adómentes lett a napraforgóolaj. A hivatalos lap március 13-iki száma közli a pénzügyminiszter rendeletét az étolaj megadóztatására vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról. A rendelet mentesíti a kilogrammonként 25 filléres fogyasztási adó alól a napraforgóból sajtolt (finomított) olajat. Ezt az olajfajtát az ország egyes vidékein, különösen pedig a Kárpátalján a kisebb igényű és szegényebb lakosság, főként nagybőjt idején egyéb célok mellett zsír helyett is használja. Így tehát a rendelkezés kiadásával a lakosság egy részének elsőrendű élelmiszercikkét szolgáló napraforgóolaj kilogrammonként 25 fillérről olcsóbbá vált.

A védettségi bejelentések határidejének meghosszabbítása a visszacsatolt területeken. A visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területeken a védettség kérelmezésére megállapított határidő február 28-án lejárt. Tekintettel arra, hogy egyes gazdák a szokatlanul zord és hosszú téli időjárás által okozott közlekedési nehézségek miatt önhibájukon kívül nem tudták kérvényüket beadni, a kormány a hivatalos lap keddi számában közzétett rendeletével az említett határidőt március 31-ig meghosszabbította. A rendelet egyúttal azt is lehetővé teszi, hogy az olyan gazdaadós, akinek kérelmét időközben azért utasították el, mert kérvénye február 28-ik napja után érkezett az illetékes járásbíróshoz, a védettség iránti kérvényét március 31-ig újból előterjeszthesse.

GAZDATUDOMÁNY

Keltetési időny

Márciusban kelt csirkék fejlődnek legszelvényben s így ezekből kapjuk a legjobb tenyészállatokat. Ezek az őszi hideg időkre szépen kifejlődnek és rendszerint már tojnak is. A koratavaszi csirkék már néhány hetes korban a szabadba kerülnek s a tél fagyja által fertőtlenített talajon, egészséges viszonyok közt nevelődnek fel; a tavasz első zöldjét csipegethetik, az első szárnyrakelő rovarokat gyűjthetik. Nem csoda tehát, hogy fejlődésük és tollasodásuk mindenkor a leggyorsabb. A nyári nagy melegek beköszöntésére szépen kitollasodnak, megerősödnek s az aratás, cséplés hulladékait jól értékesítik.

Márciusban tehát ültessünk meg minden megfelelő kotlót és rakjuk meg tojásokkal keltető-gépjeinket! Mint már e hasábon többször megírtuk, elsősorban a legjobb tyukok tojásait keltsük ki. Fontos tudnunk azt is, hogy a legerősebb csirkéket mindenkor a másod- és harmadéves tyukok tojásaiból kapjuk. A jércék tojásait csak szükségből keltsük ki.

Akik kiöregedett tenyészállataikat az állami keltetőállomásokról (Galánta, Pápa, Nyiregyháza, Szentes, Kecskemét, Békéscsaba, Hódmezővásárhely, Kiskunhalas, Kaposvár, Baranya-Szentlőrinc) vett csirkékkel akarják pótolni, azok mielőbb rendeljék meg őket. Bár a keltető állomások legfőképpen csak pecsényének megfelelő csirkéket osztanak szét, mégis, ha valaki idejében érdeklődik a neki szükséges tisztavérű állatok után, a keltető-állomások ilyeneket is készségesen szállítanak.

A tojás helyes kezelése

Általános panasz tárgyát képezi, hogy a termelők a tojást nagy számban állított, romlott, piszkos, trágyás állapotban hozzák a piacra. Az ország egyes vidékein ez a kiesés igen számottevő. *Külföldre szállítani csak a teljesen friss és tiszta külsejű tojást lehet, s ha a kiszállított tojás nem felel meg a külföld által megkívánt minőségnek, a tojást nem veszik át.* A nagymennyiségű selejtes tojás a belföldi piacokra kerül, amelynek egy részét a belföldi fogyasztás olcsóbb áron megvásárolja ugyan, de nagyobb részét ipari célokra kell felhasználni.

Ez a szakértelem nélkül való tojáskezelés azt eredményezi, hogy az a termelő sem kapja meg árujáért a legmagasabb árat, aki különben nagy gondot fordít arra, hogy a termelt tojás friss és tiszta állapotban kerüljön a piacra, mert a kereskedelem terén be van kalkulálva a tojás átlagára a kiesésből származó tojás alacsony áron történő értékesítése. A tojás helytelen kezeléséből származó nagy nemzetgazdasági kárnak kiküszöbölését minden rendelkezésre álló eszközzel elő kell mozdítani.

A részletekre kiterjedő oktató füzetet díjtalanul küld a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara (Kecskemét).

Van-e fagykár szőlőnkben?

Mielőtt a télen szabadon hagyott vagy betakarított szőlővesszőket döntések és bujtások céljára felhasználnánk, mielőtt vesszőket szednénk tiltetés vagy oltványkészítés céljából, mielőtt a szőlőmetszéshez fognánk, győződjünk meg arról, hogy a szőlőtőse maga, valamint annak minden része a föld felett és föld alatt nem szenvedett-e kárt a tél fagyok következtében? Ehhez képest kell irányítat-

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

nunk, hogy az egyes munkákat mikor és miként végezzük.

A tél fagy következtében a szőlőnek minden része szenvedhet, ide számítva gyökereit is. Kemény télen 60 cm. mélységig is befagyhat a talaj.

Ha a gyökereken a külső, száraz kéreg lehántásával a fa és az élőkéreg (hánccs) határán barna foltokat vagy hosszú sávokat találunk, akkor az a töké áldozatul esik a fagnak. Ha csak az oldalgyökerek pusztulnak el, a töké még kiheverheti a bajt.

A gyökerek elfagyása — szerencsére — ritka jelenség. Sokkal gyakrabban szenved a fagy következtében a tökefej, továbbá elfagyhatnak a csapok és a szőlő vesszői.

A vessző elhalását csak úgy tudjuk megállapítani, ha a belső, u. n. élőkérget vesszük vizsgálat alá. Ha ez élénk-színű, akkor a vessző egészséges; ha azonban sárgásbarna színű, akkor már elpusztult s így telepítésre nem alkalmas.

A rügyek állapotáról úgy győződjünk meg, ha a hajtásokat fűtött szobában vízbe állítjuk, mikor is az egészséges szemek rövid idő alatt kihajtanak.

Ha a fagy a töké összes gyökereire kiterjed, akkor a tökét ujjal kell pótolni. Ez ritkán fordul elő.

Ha a töké földfeletti részein vannak fagykárak, akkor a szőlő rendszeres metszését és kezelését halasszuk el arra az időre, mikor már az el nem fagyott rügyek duzzadni kezdenek s a töké így elárulja, hogy milyen mértékben lehet remény életbenmaradására. Tehát ne siesünk a metszéssel!

A méhészt teendői

A teletől méheknek nagy ellensége a szél. Ezt megfelelő ellenzökkel igyekezzünk a méhlikástól távol tartani. A méhkijáratot tartsuk szabadon, hogy a holt méhek ezt el ne torlaszolják s a levegőcserét ne akadályozzák. A méhes elől söpörjük el a havat s ide szalmát terítsük szét. Ez nagy jótétemény a szép derült időben kiröppenő méhekre. Ha a méhesben munkánk akad, végezzük el azt a legnagyobb csendben!

A víz levezetése a szántókról

Fontos munka a tél végén az őszi, esetleg téli vizek által okozott károk csökkentése, illetve a további károk meggátolása. Vannak évek, mikor Alföldünkön a kiszáradt földeknek az ut felé hajló lejtős részét magas víz borítja, amely alatt természetesen minden kivész, vagy ha nincs alatta vetés, akkor azzal a kellemetlen következménnyel jár, hogy május—június előtt nem lehet bevetni. Az ilyen helyeken az utazási árkok kitisztításával, az olvadáskor fokozatosan odagyülemlő víznek megfelelő más elvezetésével, vagy esetleg töltések készítésével sokat javíthatunk a helyzeten. Ugyanígy gondoskodnunk kell a szántók bármely helyén összegyűlt víz elvezetéséről vagy az összefolyás megakadályozásáról. Mindenestre leghelyesebb, ha az ilyen mélyedéseket betöltjük, elrónázzuk s arra törekszünk, hogy a szántó mélyedések nélkül, lehetőleg sík felületű legyen.

Nemcsak a bevetett, hanem bevetetlen földjeink vízmentesítéséről is kell gondoskodnunk. Ha ugyanis földünket tavasszal idejében bevetni nem sikerül, akkor már csak gyenge termésre számíthatunk. Ebből pedig megélni nem lehet.

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete évi jelentése. Most tette közzé a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete múlt évi munkásságáról szóló jelentését. Az egyesület 3364 tagot számlál. Az utóbbi évben erőteljesen megismosodott az egyesület, eredményes érdekképviseleti munkát fejtett ki a gazdatiszti-kar szociális érdekeinek és anyagi jólétének előmozdítása érdekében, úgy, hogy a még életre nem hívott gazdatiszti kamara feladatokról tölti be. Különböző szakosztályai és vidéki fiókjai szintén érdemes munkásságot fejtenek ki.

HIREK

Asszonykongresszus. Az Egyesült Női Tábor március 7-én kezdte meg az ötnapos Magyar Asszony Kongresszust, amelyen a Tábor 75 budapesti és 382 vidéki szervezete vett részt. A Kongresszuson Keresztes-Fischer Ferencné, a Kongresszus elnöke elnököl és az üléseken megvitatották a női társadalom minden időszerű kérdését.

A magyarországi hazafias németiség márciusi ünnepe. A Magyarországi Német Népművelődési Egyesület márc. 10-én a Vasúti és Hajózási Klubban, Budapesten márciusi ünnepséget rendezett, amelyen a Budapestet környező, mintegy 50 község németajku lakosságának 500 főnyi csoportja vett részt. Pintér László felsőházi tag, elnök ünnepi beszédében hangsúlyozta a magyarországi németiségnek a magyarsággal való összeforrottsgát, majd vitéz Endre László dr. alispán mondott nagy beszédet, melyben kifejtette, hogy az erős Magyarország Európának is, Németországnak is érdeke, viszont nekünk szükségünk van az erős és hatalmas Németországra.

Beiktatták hivatalába az új vidéki főkapitányt. A rendőrség vidéki főkapitányságán ünnepélyes külsőségek között iktatták be hivatalába Jeszenszky Andort, az új vidéki főkapitányt, akit a diszteremben összegyűlt tisztikarnak Tomcsányi Kálmán belügyi államtitkár mutatott be. Az új főkapitány az ünnepség után udvariassági látogatást tett Előd Sándor budapesti főkapitánynál.

A Nemzeti Munkaközponthoz szervezkednek a szőlészeti és borászati szakalkalmazottak. A Nemzeti Munkaközponthoz szakmai csoportjainak keretében megalakult a szőlőgazdasági intézők, kezelők, pincemesterek és vincerékek országos szervező bizottsága. A Nemzeti Munkaközponthoz szakmai elnöksége felkéri mindazokat a szőlészeti és borászati szakalkalmazottakat, akik a szervezkedés iránt érdeklődnek, hogy minél számosabban keressék fel a Nemzeti Munkaközponthoz (Bpest, IX., Üllői-u. 119. sz.). Az alakuló gyűléssel kapcsolatban bővebb felvilágosítással szolgál a Nemzeti Munkaközponthoz minden szerdán d. v. 6—8-ig és minden szombaton 4—6-ig.

Kilencvenezer pengős államsegély a Rába-meder áthelyezésére. Az ország egyik legszegélyesebb folyója a Rába. Szentgotthárdtól kezdve áradások idején óriási károkat okoz a gazdáknak, helyenként pedig egyenesen a gazdák életétérdekét veszélyezteti. Az érdekeltek régi kérését a földmivelésügyi miniszter most azzal teljesítette, hogy a rábadoroszlói Rába-szabályozás céljára 90.000 pengő államsegélyt utalt ki.

A vasúti korlátozások egy részét megszüntette a MÁV. A MÁV igazgatósága jelenti, hogy a február 20-ától beszüntített és a hivatalos menetrendkönyvhöz kiadott zöldszíni 3. sz. jegyzékben felsorolt személyszállító vonatok március 11-étől kezdve újból közlekednek. A január 23-ától és február 5-étől életbeléptetett vonalkorlátozások, amelyeket a hivatalos menetrendkönyvhöz kiadott piros és sárga színű 1. és 2. sz. jegyzékben soroltak fel, egyelőre érvényben maradnak.

Nagy sikere volt az első magyarországi tangóharmonika-hangversenynek. Vasárnap, március 10-én rendezte meg a Vigadóban Marnitz Frigyes az első magyar tangóharmonika-hangversenyt. A hangverseny nagy sikert aratott; különösen azért, mert meggyőző bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy ezt a zenekart is pótló hangszert egészen rövid idő alatt szinte művészi tudja bárki kezelni. A hangverseny egy részét a Rádió is közvetítette.

Bádokkalapokat hordanak Angliában. Leonard Lujza sheffieldi (Anglia) divat-rajzoló merész újítással lépett az angol hölgyközönség elé. Olyan kalapokat tervezett, amelyeknek alapanyaga bádok. Ezeket a bádokkalapokat kívül nemez és szőr fedi. Kalapujtását a „háborúra való különös tekintettel” kitalálta, mert szerinte az új kalapmodellek bizonyos védelmet nyújtanak bombaszállítók ellen.

Akció a vásári alkuszok visszaélésének megakadályozására. A vásári kisgazdaközönséget ért károsodások megakadályozása céljából a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara előterjesztésben kérte a földmivelésügyi kormányzatot, hogy a lókereskedők és alkuszok iparendélyének bevonása és azok újbóli kiadása érdekében intézkedjék és bizonyos összegű kaució letételét írja elő. A Kamara utalt arra, hogy a jelenlegi rendszer mellett előfordult visszaélések súlyos anyagi károkat okoznak a gazdának akkor, ha kehes lovat vesz drága pénzben és a kupécen nincs mit behajtani, de ugyanez a helyzet akkor is, ha a gazda a kehes lovat olcsó áron adja el, amit azután az alkusz, vagy lókereskedő a járlat átíratása nélkül egy másik gazdának ad tovább, mikor is az eladó gazda kénytelen ennek az üzletnek anyagi következményeit viselni.

Életbelépett az olasz zsidótörvény. Március 1-én léptek életbe az olasz zsidótörvénynek a szabadfoglalkozásokra vonatkozó rendelkezései. Ezek szerint törölték a névjegyzékekből a zsidó újságírókat, orvosokat, gyógyszerészeket, állatorvosokat, ügyvédeket, ügyészeket, mérnököket, építészeket, vegyészeket, mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari tanácsadókat. Külön névjegyzékeket készítenek a diszkriminált, vagyis valamely különleges háborús vagy politikai érdekük miatt a zsidótörvény hatálya alól mentesített zsidók számára.

Öt vidám monológ. Elemi iskolások részére nagyon hatásos, öt kis verset monológot (magánjelenetet) írt Murgács Kálmán. A 16 oldalas füzet vidám hangjával komoly erkölcsi igazságokat hirdet, mélyesleges hazaszeretetre nevel, kellemesen szórakoztat és úgy az előadó, mint a hallgatóság lelkét nemes érzésekkel tölti meg. Ünnepélyeken, műkedvelő előadásokon igen értékes előadási anyag. A 6—12 éves gyermekek részére készült füzet 1 pengőért minden könyvtárakban kapható. Kókai Lajos kiadása (Budapest, IV., Kammermayer-utca 3.).

— Pisti, ne szaladj olyan gyorsan!
Elesel és megütöd magad!
— De ha nem szaladok gyorsan, utolér a papa és még jobban megüt.

— Miért részeg maga állandóan?
— Ez kérem nálam öröklött baj.
— Hogy-hogy?
— Az apósom meghalt két hét előtt és ráhagyott három hordó pálinkát.

SPORTHIREK

A labdarúgás nemzeti bajnokságának harmadik fordulóján Újpestnek a Törekvéstől szenvedett veresége következtében a Ferencváros jobb pontszámával a második helyre került. Főbb eredmények: Ferencváros—Szolnok 1:0, Törekvés—Újpest 2:1, Elektromos—Kispest 5:3, Debrecenben Hungária—Bocskai 2:1.

Sorrend: Hungária 27 p.; Ferencváros és Újpest 24 p.; Kispest 22 p.; Szeged (egy játéka még hátra van) és Törekvés 21 p.; Elektromos 19 p.

A magyar kard pompás győzelmet aratott a Terstyánszky-díjas magyar-olasz kardcsapatversenyen. A végeredmény 22 magyar és 14 olasz győzelem. A Kormányzó Ur által adományozott aranyserleg, a vitéz Terstyánszky-vándordíj tehát Magyarországon marad.

A siszövetség ugróbajnoki versenyén Darabos (MAC) győzött Ványa (UTE) és Kozma (UTE) előtt. A csapatversenyben az UTE lett az első.

A Postás Sport Egyesület rendezésében megtartott Budapest bajnoki birkozóversenyen bajnoki címet nyertek: Bencze UTE légsúly, Fecske MTE pehelysúly, Hunyadvári WMTK váltósúly, Fábán B. Vasutas könnyűsúly, Kovács B. Vasutas középsúly, Fényák Györi AC félnehézsúly és Bóbis MAC nehézsúly.

TALÁLJAKI!

I. Á. V. S. R. A.

A megfajtásokat a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, *tíz napon belül*. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfajtást küldenek, előfizetőink tagjai és előfizetési díj-hátralékkuk nincs.

A Találja ki! eredményét a 14-ik számban közöljük! Az 8-ik számban közölt Találja ki! megfajtása:

ÉLJEN HORTHY MIKLÓS

Beérkezett huszonegy helyes megfajtás. Könyvjutalmat küldtünk Szécsi László (Mohács) és Kócán János (Hegykő) előfizetőnk címére.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, ok. = országos állat- és kirakóvásár, oa. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Március 17. vasárnap. Alpar oák. Budapest szfv. o. lóvásár és ok. Győr o. lóvásár, Keszűszállás oák. — Március 18. hétfő. Apc oák. Bátaszék oák. Bogdása oák. Budapest szfv. ok. Esztergom oák. Fehérgyarmat oák. Győr oák. Hajduszentmihály oák. Hegykő oák. Isztimér oák. Izsák oák. Kalocsa oák. Kálóc oák. Kisvárd oák. Kocsola oák. Kumbaja oák. Lowasberény oák. Mátészalka oák. Mezőkövesd oák. Mohács oák. Mosonszentjános oák. Nágocs oák. Nagyigmánd oák. Nagyorosi oák. Ozora oák. Ósi oák. Pásztó oák. Polgárdi oák. Putnok oák. Salgótarján há. Sárkeresztúr oák. Sátoraljaújhegy oák. Siklós oák. Somlyóvásárhely oák. Sümeg oák. Szekszárd oák. Szendrő oák. Szulek oák. Tatabánya hk. (minden iparos és kereskedő árusíthat). Zirc oák. — Március 19. kedd. Abony oák. Babócsa oák. Becsehely oák. Bélapátfalva oák. Böhönye oák. Budapest szfv. ok. Csesztreg oák. Esztergom oák. Jánosháza oák. Kalocsa ok. Káptalantóti oák. Nagyorosi oák. Pásztó oák. Pelérd oák. Sármellék oák. Sátoraljaújhegy oák. Siklós oák. Szentpéterúr oák. Tarpa oák. Zákány oák. Zirc ok. — Március 20. szerda. Abaujszántó oák. Bak oák. Budapest szfv. ok. Esztergom oák. Hajdunás oák. Hegykő oák. Kálló oák. Nagymaros ok. Nyiradony oák. Nyírmada oák. Olaszliszka oák. Pereg ok. Somogyuszó oák. Ujmalomsok oák. Und oák. Zalaszántó oák.

LÉGOLTALMI BESZERZÉSI FORRÁSOK

Köhler István
tűzoltószergyára

Gyár és iroda:

Budapest, X., Korponai-utca 21-20.

Községi jegyző urak figyelmébe ajánlja Tóth-Duto légoltalmi irány fénylámpáit, légoltalmi világító feliratokat

Tóth Miklós okl. gépészmérnök
Budapest, IV., Molnár-u. 12-14.
Telefon: 388-152.

Közszükségleti cikkünk eladására helyi képviselőket keresünk magas jutallékkal. Faluszövetség tagjai előnyben.

Vidor cég, Budapest, Magyar-u. 27

Községi Jegyző Urak!

Légoltalmi költségvetés összeállítás előtt kérjen ajánlatot a VICO első-téti papír és a Tapsonyi Rapid elűtőtűtő lámpa bura egyedüli készítőjétől: **COMPACTOR**

Budapest, IV., Magyar-utca 27

Március 21. csütörtök. Alcsut, oák. Budapest szfv. ok., Csököly oák. Győr-szentmárton oák. Hegykő ok., Kálló ok., Magyarnecke oák., Nagypécsely oák., Nemesvid oák., Órszentpéter oák., Pölöske oák., Püspökladány oák., Rajka oák., Rum oák., Süttő oák., Szany oák., Szentgotthárd oák., Szőlőgyőrök oák., Zalaapáti oák. — Március 22. péntek. Aszód oák., Békés oák., Budapest szfv. ok., Kálmánca oák., Mikosszéplak ok. — Március 23. szombat. Békés oák., Budapest szfv. ok., Patca oák.

A törvényhatóság első tisztviselője egyes vásárok határnapját közszükséglet által indokolt esetben kivételesen áthelyezheti, illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyett pótvásárt engedélyezhet, a közölt adatokban tehát kivételesen változások történhetnek.

TANÁCSADÓ

Kérdés: A szomszédom szőlőm mellett szántóföldjén erdőt akar telepíteni, lehetséges ez? (Ö. M., Bársonyos.) — Felelet: Az ügyben forduljon az illetékes vármegyei erdőfelügyelőséghez.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

Sz. L., Kálló. A lap előfizetési ára, tekintettel a portófelvételre, évi nyolc pengő, újévig tehát háromnegyedévre hat pengő. — Ifj. T. K., Felsőszenterzsébet. A beküldött kettő pengővel előfizetése folyó év április hó 30-ig van rendezve. Üdvözet. — Ifj. J. L., Tiszaderzs. Köszönjük és szeretetteljes üdvözléssel viszonzunk szives, elismerő sorait. Kérdéseire vonatkozólag közöljük: a Rádió vitaelőadásaihoz küldött hozzászólások feletti döntést a Rádió, a dolgozat elbírálása után közvetlenül az érdekeltekkel közli. Országgyűlési képviselők lakáscímeit nem közölhetjük; a leveleket a parlamentbe kell címezni. — Id. M. J., Lettész. Cikkét, sajnos, nem közölhetjük, egyrészt a lap kis terjedelme miatt, másrészt azért, mert ezzel a tárgykörrel ismételtlen foglalkoztunk már. Üdvözet.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 drb egykoronás 50 fillér, kétkoronás 100 fillér; ötkoronás 2 pengő 50 fillér; régi egyforintos 1 pengő 25 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 5 pengő 50 fillér.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, III. 17.:

8: Ébresztő. Majd: Szózat. Utána: Hanglemek. 8.45: Hírek. 9: Görög katolikus, 10: Református, 11: Róm. kat. istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás és vízállás. 12.30: Hangversenyzenekar. 13.15: Hangképek az Énekes István emlékére rendezett ökölvívőmérkőzésről. 13.45: Hírek. 14: Cigányzene. 15: „Az Országos Mezőgazdasági Kiallítás és Tenyészállatvásár.” Konkoly-Thege Sándor dr. gazdasági főtanácsos, egyetemi rk. tanár, OMGE főtitkár előadása. 15.45: Melles Béla-zenekar. 16.30: „A bauxit és az alumínium.” 17: Hírek. 17.15: „A falu és a város éneke.” 18.10: Előadás. 18.40: Szalonötös. 19.15: Hírek. 19.35: „Bálozó Belgrád.” 19.55: Csevegés. 20.10: Közvetítés a Miskolci Nemzeti Színházról. „Aranyka.” Operett. 21.15: Hírek. 22.40: Időjárás. 23.30: Cigányzene. 00.05: Hírek

Rendszeres hetiköznapi műsorszámok

6.45: Torna, hírek, hanglemek. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Felolvasás. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli haragszó, időjárás. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Árfolyamok, piaci árak. 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 0.05: Hírek.

HÉTFŐ, III. 18.:

12.10: Hanglemek. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákféltóra. 17.15: Leventeest. 18: „Tavaszhivogató nők.” 18.50: „Mindenkinek szól-e a művészet?” 19.25: Táncclemek. 19.50: Előadás. 20.10: Operaházi zenekar. 22.10: Cigányzene. 23.25: Angol dalok. 17.40: Előadás. 18.15: „A magyarság népi vesztése a török korban.” 18.45: Elena Nicolaidi görög dalénekeső énekel. 19.25: Sza-

lonzene. 20.10: „Az élet álom.” Verses drámai költemény. 22.10: Vonósnyegyes. 23.20: Cigányzene. 00.05: Hírek.

SZERDA, III. 20.:

12.10: Zongora. 13.30: Postászenekar. 16.15: Előadás. 17.15: „Husvételi gondolatok 1940-ben.” Eszperantónyelvű előadás. 17.45: Szalonzene. 18.45: Kültügyi negyedóra. 19: Cigányzene. 20: „A nagyheti szertartások.” P. Bangha Béla S. J. előadása. 20.30: Hanglemek. 20.45: Operaházi előadás. „Parsifal.” c. opera II. felvonás közvetítése. 21.50: Hírek. 22.20: Cigányzene. 23.20: Hanglemek.

CSÜTÖRTÖK, III. 21.:

12.10: Cigányzene. 13.30: Szalonzene. 16.15: Ruzsin műsor. 17.15: „Nővényegészségügyi időszaki tanácsadó.” Urbányi Jenő dr. mezőgazdasági kísérletügyi főadjunktus előadása. 17.45: Beszkárt-zenekar. 18.20: Előadás. 18.50: Ének. 19.25: „I. N. R. I.” Passiójáték. 22.10: Hangverseny. 23.25: Hanglemek.

NAGYPÉNTEK, III. 22.:

9: Református istentisztelet. 10: Hírek. 10.15: Róm. kat. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás és vízállás. 12.30: Hangversenyzenekar. 14: Szalonzene. 16.10: „Szent Ambrus emlékezete.” 17.15: Gyászszolozsma a köbhányai templomból. 18.30: Nagypénteki versek. 18.55: Hegedű. 19.35: „J. S. Bach: János-passió.” 21: Hírek. 22.30: Hírek, időjárás. Majd: Hanglemek. Nagypéntekre való tekintettel a további műsoradás 00.05-ig szünetel. 00.05: Hírek.

NAGYSZOMBAT, III. 23.:

12.10: Kamarakórus. 13: Hanglemek. 16.15: „A Szent Sír lovagjai.” 17.15: Ének. 17.45: Rádióposta. 18.15: Szalonzene. 19.25: Bajor Gizi előadójátéka. 20.10: Operaházi zenekar. 20.50: Előadás. 22.10: Cigányzene. 23.20: Táncclemek. 00.05: Hírek.

Budapest II.

Vasárnap, III. 10. 11: Hanglemek. 12.05: Levente-féltóra. 13.20: Hangversenyzenekar. 15.05: Melles Béla-zenekar. 17.55: Szalonötös. 18.20: Táncclemek. 19.30: Zongora. 20: Hírek. 20.25: Hanglemek. 21.10: Felolvasás. 21.40: Időjárás. — Hétfő, III. 18. 19.25: Német nyelvoktatás. 20: Hírek. 20.25: Felolvasás. 20.55: Hanglemek. 21.40: Időjárás. — Kedd, III. 19. 17.15: Mezőgazdasági féltóra. 17.45: Felolvasás. 18.45: Francia nyelvoktatás. 19.30: Ruzsin-műsor. 20: Hírek. 20.25: Hanglemek. 21.40: Időjárás. — Szerda, III. 20. 17.45: Olasz nyelvoktatás. 18.30: Operaházi előadás „Parsifal” I. felvonás. 20.20: Hírek. 20.45: Hanglemek. 22.05: Időjárás. 22.15: Operaházi előadás „Parsifal” III. felvonás. — Csütörtök, III. 21. 16.15: Hanglemek. 17.15: Beszkárt-zenekar. 17.45: Angol nyelvoktatás. 18.50: Előadás. 20: Hírek. 20.25: Hanglemek. 21.35: Időjárás. — Nagypéntek, III. 22. 19.15: Zongora. 20: Hírek. 20.25: Hanglemek. 21.35: Időjárás. — Nagyszombat, III. 23. 18.45: Mezőgazdasági féltóra. 20: Hírek. 20.25: Előadás. 20.55: 21.45: Időjárás.

VÁSÁR ÉS PIAC

Felemelték a burgonya termelői árát

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa a Budapesti Közfőny 1940 március 13-iki számában megjelent 4850/1940. Á. K. sz. rendeletével újból szabályozta a burgonya legmagasabb termelői árát, 4900/1940. Á. K. sz. rendeletével pedig a kis- és nagykereskedők által vidéki burgonyakereskedelemben felszámítható kereskedelmi árrést szabályozta. Az előbbi rendelet az idel év gyengébb terméseredménye és a nagy hideg okozta fagyási veszteségekre való tekintettel 25-40%-kal magasabb termelői árakat állapított meg, mint amelyek az előző évben, mint legmagasabb árak érvényben voltak.

SZŐLŐOLTVÁNYOK!

Szőlővesszők, államilag engedélyezett garanciatételek telepről filléres árkért szerezhetők be. Tavaszri rendeléseket azonnal elfogadok. A nagy készlet biztosítja vevőim pontos fajtaazonos kiszolgáltatását. Díjmentes szaktanácsadó képes árjegyzékeket kérje: **KISS BERTALAN** éremmel és oklevéllel kitüntetett szőlőoltvány-telepei **ABASÁR**. Iroda 338.

Készáru piac. Buza: tiszavidéki, felső-tiszai, duna-tiszaközi, fejérmegyei, dunántúli és kislétföldi 77 kg-os 20.25, 78 kg-os 20.75, 79 kg-os 21.05, 80 kg-os 21.25. Rozs: pestvidéki 16.30-16.55, más származású 16.50-16.75. Sörörpa: kiváló 22.60-22.85, prima 21.60-21.85, Takarmányörpa: Ia 65-66 kg-os 18.30-18.55, középminőségű 17.80-18.05. Zab: középminőségű 20.60-20.85. Kukorica: tiszántúli állomásról 21.55-21.70, egy-éves állomásról 21.35-21.45.

Magpiac. Árak helyi vidéki vasutalómason 100 kg-ként minőség szerint: lucernamag, nyers, arankás 245-165, fehérbércs, budapesti paritásban 305-315, löheremag, nyers, arankás 145-168, olomzáralt, budapesti paritásban 205-215, biborhere 80-86, szőszöbökköny 54-60, tavaszi bükköny 41-44, köles, fehér, budapesti paritásban 36-39, vörös, budapesti paritásban 34.50-35.50, csilagfürt, fehér, laposmagu 21-22, borsó, Viktória, sterilizált 55-58, expressz, sterilizált 46-50, lencse, nagy, sterilizált 36-47, közép, sterilizált 27-33, kis, magu, sterilizált 23-26, dunai szokványbab 30.50-31.25, gömbölyű fűrjűbab 33-35, uradalmi kékmák 140-145 pengő.

Abaktarmány. Árak métermázsánként, kicsinyben, Budapesten: árpa-korpa 13.25, borsóhíg 18.25, buzakorpa 13.50-13.80, napraforgópogácsa 14, lenmagpogácsa 16, tökmagpogácsa 16, kókuszpogácsa 14.50, szárított répaszelet 12.60, rozskorpa 14, buzatakarmányliszt 15.50-16.50, melász 10, halliszt 45 pengő.

Takarmány. Árak métermázsánként pengőben. Rétszéna, Ia 11-12, IIa 8.50-10.80, IIIa 5.50-8, lucernaszéna 12.50-17, zabosbükkönyszéna 9, rozsszalma 5.20-6.

Sertés. Árak: Ia uradalmi 125-127½, Ia uradalmi 123-125, Ia szedett 118-124, IIa szedett 108-116, IIIa szedett 96-107, Ia öregsértés 108-116, kivételesen 119, IIa öregsértés 90-107, angol tökesertés 120-123, kivételesen 126 és 127, Ia angol sonkasíldó 112-120, kivételesen 125, IIa angol sonkasíldó 98-108, kivételesen 111, síldó 86-104 fillér kg-kénti elősúlyban.

Tenyészmariák és jármosókrók. Ia belföldi jármosókrók és beállítani való tinó (tarka) 580-650 kg-os 70-75, Ia belföldi jármosókrók és beállítani való tinó (tarka) 500-580 kg-os 62-70, Ia belföldi jármosókrók és beállítani való tinó (fehér) 70-75, 1½ éves üsző 60-65, 1 ½ éves tinó 65-70, fiatal frissfejős tehén 80-95 fillér kg-ként.

Vágómarha. Árjegyzés elősúlyban: Bika, magyar IIa 64, IIIa 44-50, tarka Ia 74-80, IIa 60-73, IIIa 40-58, ökrök magyar IIa 55-74, IIIa 45-52, tarka Ia 94-98-105, IIa 60-81, IIIa 44-58, tehén, magyar IIa 52-61, IIIa 40-46, tarka Ia 73-82-85-87, IIa 50-72, IIIa 40-49, bivaly, magyar 20-36, nővendék 40-78, kicsontozni való 12-30 fillér kg-ként.

Juh. Exportra páronként 80 kg feletti prima minőségű ürű gyapjuval 65-70, exportra 80 kg feletti anyabirka 50-55, tenyész fésűs anyajuh 60-70 fillér kg-ként, darabonként 3 kg súlyú anyával. Belföldi ürű, Ia 48-56, belföldi anya és II. o. ürű 36-46, belföldi bárány (10-12 kg-os) 40-50 fillér kg-ként.

Ló. Árak: Könnyebb kocsiló (hintós és jukker, stb.) 600-800, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 500-900, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 310-480, alárendelt minőségű ló 60-300, vágóló 50-180 P darabonként.

Zöldség. Sárgarépa 30-44, petrezselyem 66-110, kevert zöldség 56-76, zeller 50-70, kalarabé 32-50, vörshagyma, makól 17-20, közönséges 17-20, fokhagyma 28-44, cékla 24-40, fejeskáposzta 40-60, savanyított káposzta 30, kelkáposzta 48-86, vöröskáposzta 60-80, torna 80-120, burgonya, Gálbaba 14, öszirózsa 14, nyári róza 15, Élla 13, Tömött csiperkegomba 260-400, sóska 400-600, feketeterék 24-40 fillér kg-ként.

Gyümölcs. Alma 40-150, aszaltszilva 100-160, szilvaiz 80-140, gyümölcsiz 120-240, dió, keményhajú 120-150, dióbél 340-440, mogyoróbél 320-400, héjazot mandula 400-640 fillér kg-ként.

Borpiac. Az időjárás javulásával a kereslet megélenkült és a borárak tovább szálladtak. Az alföldi termelőhelyeken kistermelőknél Malligand-fokonként 2.6-2.8 fillért, uradalmi áruért 2.8-3 fillért fizetnek.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.